TÜRKİYE İŞ KURUMU GENEL MÜDÜRLÜĞÜ
KIRIKKALE ÇALIŞMA VE İŞ KURUMU İL MÜDÜRLÜĞÜ

İŞGÜCÜ PİYASASI ANALİZİ RAPORU (2012)

İKG PRO İNSAN KAYNAKLARININ GELİŞTİRİLMESİ PROGRAM OTORİTESİ
İŞKUR Türkiye İş Kurumu
WYG Türkiye
ÇSGB

SUNUŞ

İşgücü piyasasının en temel problemlerinden biri iş arayanlar ve eleman arayanlar arasındaki eşleşme problemidir. Bunun temelinde işsizlerin işverenlerce talep edilen eğitim ve beceri düzeyine sahip olmamaları ve işçilerin önerilen ücret ve çalışma koşullarını kabul etmemeleri yatmaktadır. Bu nedenle mesleki bilgi ve beceriye sahip nitelikli eleman yetiştirilmesi konusunda, Çalışma ve İş Kurumu'nun sunduğu aktif işgücü uyum hizmetleri daha da önemli hale gelmiştir.

Açık işlerin kapatılması için kilit unsur işverenin ihtiyaçlarının karşılanabilmesidir. Bu da ancak nitelikli eleman yetiştirilmesi ile mümkün olacaktır. Çalışma ve İş Kurumu kamu ve özel sektör işverenleri ile işbirliği kapsamında istihdamı artırmaya yönelik mesleki eğitim kursları, iş başı eğitim programları, girişimcilik kursları ve benzeri projeler geliştirerek işgücü piyasasında etkinliğini artırmaya çalışmaktadır.Bu etkinliğin daha da artırılması için eşleşme problemlerini ortaya çıkartacak ayrıntılı veri setlerine ihtiyaç vardır. Bu ihtiyaç doğrultusunda 81 il itibariyle İşgücü Piyasası Talep Araştırması aynı yöntemle iller arası karşılaştırmalara da olanak sağlayacak şekilde yeniden planlanmıştır. Avrupa Birliği Kamu İstihdam Hizmetlerinin Geliştirilmesi Projesi kapsamında ilimizde İşgücü Piyasası Talep Araştırması Eylül ve Ekim aylarında il merkezi ve ilçelerimizde 10 ve üzeri işçi çalıştıran işyerlerinde uygulanmıştır. Araştırma sonuçları Kırıkkale'de işveren ihtiyacını ortaya çıkararak daha doğru istihdam ve eğitim politikalarının oluşturulmasına yardımcı olacaktır.

Kırıkkale işgücü piyasası analiz çalışmasında emeği geçen başta Çalışma ve İş Kurumu İl Müdürlüğü personeline ve işsizlikle mücadele veren kurum ve kuruluşlara teşekkür ederim.

Ali KOLAT
Kırıkkale Valisi

ÖNSÖZ

Ülkelerin kalkınmasının temeli olan istihdamın artırılması; işsizliğin azaltılması, işgücü piyasasının geliştirilmesi, eğitimin işgücü talebine duyarlılığının artırılması, işgücü arz ve talebinin doğru olarak tespit edilmesine ve buna uygun politikaların geliştirilmesine bağlıdır.

Ulusal politikaların oluşturulmasında ülke genelinde yapılan İşgücü Piyasası Analizleri (İPA) önem kazanırken, yerel politikaların oluşturulmasında yerel işgücü piyasası analizleri önemlidir. Yerel işgücü piyasası analizleri bölgesel farklılıkların izlenmesi, İİMEK gibi yerel yönetişim mekanizmalarına işlerlik kazandırılması, yerel düzeyde işveren ve iş arayan eşleştirmelerinin sağlanması, orta vadede işverenler tarafından talep edilen becerilerin işsizlere kazandırılması ve uygulanan işgücü politikalarının etkilerinin izlenmesinde son derece önemli çalışmalardır. İPA sadece mevcut beceri ihtiyaçlarını değerlendirmekle kalmaz, uzun vadeli bir bakış açısı da oluşturur. Yani gelecekteki ihtiyaçları öngörerek bu ihtiyaçlara aktif olarak yön vermeyi sağlayan istihdam ve eğitim politikalarının oluşturulmasında da kilit çalışmalar, İşgücü Piyasası Analizleridir. İstihdamın artırılması ve işsizliğin azaltılması; eğitimin işgücü talebine duyarlılığının artırılması, işgücü arz ve talebinin doğru olarak tespit edilmesi ve buna uygun politikaların geliştirilmesine bağlıdır. Bu rapor bu hedef doğrultusunda İlimizin işgücü piyasasını ortaya koymak üzere hazırlanmıştır. Yayında, İlimizin işgücü piyasası arz boyutu, eldeki mevcut veriler, talep boyutu ise İşgücü Talep Araştırması sonuçları kullanılarak analiz edilmiştir.

İşgücü piyasası talep boyutunu tespit edebilmek amacı ile 2012 yılından başlayarak yılda bir kez olmak üzere periyodik işgücü piyasası talep araştırması yapılması planlanmıştır. Çalışma ve İş Kurumu İl Müdürlüğü ve Kırıkkale Valiliği desteği ile uygulaması ilk kez 2012 Eylül ve Ekim aylarında yapılan bu araştırma ile İlimiz de mevcut, geçmiş ve gelecek dönemde meydana gelen veya gelmesi beklenen mesleki değişim ve gelişimler izlenecektir. Araştırma 10 ve daha fazla çalışanı olan özel sektörde faaliyet gösteren yerel birimlere uygulanmıştır.

Bu rapora kuşkusuz en büyük destek, değerli zamanlarını ayırarak araştırmamızı cevaplayan işverenlerimizden gelmiştir. Onların cevapları bize gelecek çalışmalarımızda rehberlik edecektir. Araştırma bilgi formunu cevaplayan tüm işverenlerimize teşekkür eder, yayının İl İstihdam ve Mesleki Eğitim Kurulu, işverenler, akademisyenler ve araştırmacıların çalışmalarında yararlı olmasını dilerim.

Nazım ULU
Kırıkkale Çalışma ve İşkurumu İl Müdürü

İÇİNDEKİLER

İÇİNDEKİLER ..... **IV**
KISALTMALAR ..... **VII**
GİRİŞ **1**

BİRİNCİ BÖLÜM
İŞGÜCÜ PİYASASISININ GENEL GÖRÜNÜMÜ **7**
İŞGÜCÜ PİYASASINI ETKİLEYEN UNSURLAR: ARKA PLAN **7**
EKONOMİK GÖSTERGELER **8**
NÜFUS GÖSTERGELERİ **9**
EĞİTİM GÖSTERGELERİ **10**
GENEL İŞGÜCÜ GÖSTERGELERİ **11**
İŞKUR'A KAYITLI İŞ GÜCÜ GÖSTERGELERİ **22**

İKİNCİ BÖLÜM
İŞGÜCÜ PİYASASI TALEP ARAŞTIRMASI SONUÇLARI **28**
İŞYERLERİ VE MEVCUT İSTİHDAM **29**
AÇIK İŞLER **33**

SONUÇ **44**
KAYNAKÇA **50**
EKLER **52**
Ek 1- İl İşgücü Piyasası Talep Araştırması İşyeri Bilgi Formu ... **52**
Ek 2- Araştırma Yöntemi **54**
Ek 3- Tanım ve Kavramlar Sözlüğü **57**
Ek 4- Ek Tablolar **64**
Ek 4a- Arz Tabloları **67**
Ek 4b- Talep Tabloları **67**

GRAFİKLER LİSTESİ

Grafik 1. Yaş Bağımlılık Oranları, %, 2011 9
Grafik 2. Eğitim Durumuna Göre Çalışabilir Yaştaki Nüfusun Dağılımı,%,2011 10
Grafik 3. Okuma Yazma Bilmeyenlerin Cinsiyete Göre Dağlılımı,%,2011 10
Grafik 4. İşgücüne Katılım, İstihdam ve İşsizlik Oranları, 2010 12
Grafik 5. Kırıkkale İli İçin Açılan Kapanan İş Yerleri Sayısı Ocak-Aralık(Oniki Aylık) .. 12
Grafik 6. Eğitim Durumuna Göre İstihdam Oranı, TR71,%,2011 13
Grafik 7. Cinsiyete Göre Tarım ve Tarım dışı Sektörlerde Çalışma Oranı,2011 13
Grafik 8. Eğitim Durumuna Göre Sektörel İstihdam, TR71,%,2011 14
Grafik 9. İşteki Duruma Göre İstihdam, TR71, %,2011 15
Grafik 10. Türkiye ve TR71 Tarım ve Tarım dışı Kayıt Dışı Çalışma Oranı,%,2011..... 16
Grafik 11. Türkiye ve TR71 Sektörel Kayıt Kışı Çalışma Oranı,%,2011 16
Grafik 12. Tarım ve Tarım dışı Sektörlerde Cinsiyete Göre
Kayıt dışı istihdam Oranı, TR71,%,2011 17
Grafik 13. Eğitim Durumuna Kayıt Dışılık, TR71,%,2011 17
Grafik 14. Gençlerin Çalıştıkları Sektörler, TR71,%,2011 19
Grafik 15. Eğitim Durumuna Göre İşsizlik Oranı,TR71,%,2011 19
Grafik 16. Yaş Gruplarına Göre İşsizlik Oranı,TR71,%,2011 20
Grafik 17. İş Gücüne Katılma Oranı,%,2011 22
Grafik 18. Eğitim Durumuna Göre İş gücüne Katılma Oranı,%,TR71 23
Grafik 19. Nedene ve Cinsiyete Göre İşgücü Dışında Bulunma Oranı,TR71,%,2011 ... 24
Grafik 20. Kayıtlı İşsizlerin Öğrenim Durumuna Göre Dağılımı,%, ... 26
Grafik 21. Kayıtlı İşsizler İçinde Öğrenim Durumuna Göre Kadın Payı,, %,2012 26
Grafik 22. İşyerlerinin Sektörel Dağılımı,%,2012 32
Grafik 23. Sektörlere Göre Toplam Çalışanların Dağılımı,%, 2012 33
Grafik 24. Ana Meslek Gruplarına Göre Cinsiyet Oranları,%,2012 35
Grafik 25. Açık İşlerin Sektörlere Göre Dağılımı,%,2012 37
Grafik 26. Sektörlere Göre Açık İş Oranları,%,2012 37
Grafik 27. Ana meslek Gruplarına Göre Açık İşlerin Dağılımı,%,2012 38
Grafik 28. Ana Meslek Gruplarına Göre Açık İş Oranları, %,2012 39
Grafik 29. Açık İşler İçin İstenen Düzeyiler,%,2012 40
Grafik 30. Mesleklerde İstenen Bilgi ve Beceri Düzeyi 41
Grafik 31.Temininde Güçlük Çekilen Mesleklerin Sektörel Dağılımı% 2012 42
Grafik 32 .Temininde Güçlük Çekilen Meslek Grupları 43
Grafik 33.Meslek Temininde Güçlük Çekilme Nedenleri 44
Grafik 34. Kayıtlı İşsiz İçinde Eğitim Düzeyine Göre Kadın Payı 50

TABLOLAR LİSTESİ

Tablo1 . Kırıkkale İli Eğitim göstergeleri 11
Tablo 2. Eğitim Seviyesi ve Sektörlere Göre İstihdam,TR71, bin kişi, 2011 14
Tablo 3. Yaş Gruplarına Göre İstihdam Oranı,TR71,bin, 2011 15
Tablo 4. İş Arama Sürelerine Göre İş Arayanlar, TR71, bin kişi, 2011 20
Tablo 5. Eğitim Düzeyine Göre İş Arama Süreleri, TR71, bin kişi, 2011 21
Tablo 6. Genç ve Yetişkinlerin İşgücü Durumu, TR71, 2011 22
Tablo 7. İşgücü Dışında Bulunma Nedeni,TR71, bin kişi, 2011 23
Tablo 8. Kayıtlı İşsizlerin Yaş Gruplarına Göre Dağılımı, 2011 25
Tablo 9. Kayıtlı İşsizlerin Eğitim Durumu ve Cinsiyete Göre Dağılımı, 2011 25
Tablo 10.Eğitim Durumuna Göre İşsizlik Ödeneğinden yararlananlar, 2012 27
Tablo 11.Açık İşlerin Dağılımı, 2012 28
Tablo 12.İşe Yerleştirilenler ve İşe Yerleştirme Oranı, , 2012 29
Tablo 13.Yaş Gruplarına Göre İşe Yerleştirmeler, 2012 29
Tablo 14.Eğitim Durumuna Göre İşe Yerleştirmeler, 2012 30
Tablo 15.Düzenlenen Kurs ve Katılımcı Sayısı, 2012 30
Tablo 16.Kursa Katılanların Cinsiyete Göre Dağılımı,2011 30
Tablo 17.Sektörlere Göre Çalışan Oranları ,%,2012 34
Tablo 18.Cinsiyete Göre En Fazla Çalışanı Olan On Meslek 36
Tablo 19.En Fazla Açık İş Belirten On Mesleğin Toplam Açık İş İçindeki Oranı %,2012 39
Tablo 20.Temininde Güçlük Çekilen Meslekler 43
Tablo 22.Kısa Ve Orta Vadede Net İstihdam Artışının Sektörlere Göre Dağılımı%,2012 46
Tablo 23.En Fazla İstihdam Artışı Beklenen 20 Meslek 47
Tablo 24.En Fazla İstihdam Azalışı Beklenen 20 Meslek 48

KISALTMALAR

AB:	Avrupa Birliği
ABD:	Amerika Birleşik Devletleri
ADNKS:	Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi
AİO:	Açık iş Oranı
EUROSTAT:	Avrupa Birliği İstatistik Ofisi
HİA:	Hanehalkı İşgücü Anketi
ILO:	International Labor Organization (Uluslararası Çalışma Örgütü)
ISCO:	International Standard Classification of Occupations (Uluslararası Meslek Sınıflama Standardı)
İBBS:	İstatistiki Bölge Birimleri Sınıflaması
İO:	İşsizlik oranı
İKO:	İşgücüne katılma oranı
İŞKUR:	Türkiye İş Kurumu
İPA:	İşgücü Piyasası Analizi
İPTA:	İşgücü Piyasası Talep Araştırması
NACE:	European Classification of Economic Activities (Avrupa Birliği'nde Ekonomik Faaliyetlerin İstatistikî Sınıflaması)
NİDO:	Net İstihdam Değişim Oranı
OECD:	Organization for Economic Co-operation And Development (Ekonomik Kalkınma ve İşbirliği Örgütü)
TİPA:	Türkiye İşgücü Piyasası Analizi
TMS:	Türk Meslekler Sözlüğü
TÜİK:	Türkiye İstatistik Kurumu

GİRİŞ

Kırıkkale ili işgücü piyasası analiz raporunun nihai hedefi ilin işgücü piyasası arz ve talep boyutunu birlikte ele alarak, arz ve talep arasındaki eşleşme problemlerini ortaya çıkartmak ve bu dengesizliğin giderilmesine yardımcı olacak önerileri oluşturmaktır.

İyi işleyen bir işgücü piyasasının oluşabilmesi, işgücü arz ve talebinin temel niteliklerinin incelenip bunlara uygun önlemlerin zamanında alınmasına bağlıdır. Birçok ülkede yüksek işsizlik oranlarına rağmen özellikle kısa dönemli işgücü talebinin hep yüksek olduğu da sık sık ifade edilmektedir. Birçok sektörde işgücü fazlalığı olmasına rağmen etkin eşleştirme eksikliği ve beceri uyumsuzlukları nedeniyle işgücü açığı karşılanmayabilmektedir. Açık işler, işgücünün mobilitesinin yetersizliği ve işverenin talep ettiği niteliklere sahip eleman olmayışı nedenlerinin yanı sıra bazı mesleklerde iş ortamı ve ücretin beğenilmemesi nedeniyle de zamanında doldurulamamaktadır.

İller bazında etkin bir işgücü piyasası analizi için, illerin arz ve talep yapısını aynı dönem itibariyle yansıtan arz ve talep verilerine ihtiyaç vardır. Bu ihtiyaç doğrultusunda ideal olan, il işgücü piyasasının her iki boyutunu ortaya koyan araştırmaların eşanlı yapılmasıdır. Böyle bir çalışmanın gerek işgücü gerekse mali açıdan yaratacağı büyük yük dikkate alındığında, pratik bir çözüm işgücü piyasası arz analizlerinde mevcut veri setlerinin kullanımıdır. İşgücü Piyasasının arz tarafına yönelik veriler ağırlıklı olarak Türkiye İstatistik Kurumu'nun (TÜİK) Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi (ADNKS) ile Hane halkı İşgücü Anketi (HİA) sonuçlarına dayanmaktadır.

İşgücü piyasası talep verileri Çalışma ve İş Kurumuna kayıtlı işverenler itibariyle idari kayıt olarak mevcuttur, ancak bu kayıtlar ilin genel talep yapısı hakkında yeterince fikir verememektedir. İşgücü talebinin illerdeki tüm işverenleri kapsayacak şekilde üretilmesi işgücü piyasasının doğru takibi açısından son derece önemlidir ve bu nedenle de özel bir talep araştırmasının periyodik olarak düzenlenmesi bir gerekliliktir.

İşgücü talep verilerinin elde edilmesine yönelik çalışmalar Çalışma ve İş Kurumu İl Müdürlükleri tarafından 2007 yılından beri sürdürülmektedir. Bu çalışmalarda değişik yöntemlerin kullanılması sonucu, hem illerin işgücü piyasalarının yıllar itibariyle değişimlerinin izlenmesinde hem de iller arası karşılaştırmalarda problemler yaşanmıştır. Problemlerin giderilmesi için tüm iller için standart bir talep araştırması uygulanması ve işgücü piyasası analiz raporunun yazımı kaçınılmaz olmuştur.

İhtiyaçlar doğrultusunda Kamu İstihdam Hizmetlerinin Geliştirilmesi Projesi kapsamında Kırıkkale ilinde 2012 Eylül- Ekim ayları arasında İşgücü Piyasası Talep Araştırması uygulanmış ve işgücü piyasasının arz ve talep boyutunu ele alan İşgücü Piyasası Analiz Raporu hazırlanmıştır.
Bu Rapor üç bölüm olarak ele alınmıştır.

Birinci bölüm, ilin işgücü piyasasını etkileyen temel unsurlardan ekonomik veriler, nüfus ve eğitim göstergeleri ile işgücü göstergeleri birlikte ele alınarak, il işgücü piyasasının genel görünümü analiz edilmiştir. Bu bölümde ayrıca İŞKUR verileri de ele alınarak ilin işgücü piyasası İŞKUR verileri ile analiz edilmiştir.

İkinci bölüm, İşgücü Talep Araştırması sonuçlarını analiz ederek Kırıkkale işgücü talep yapısını ortaya koymaktadır. İşgücü Talep verilerine yönelik veri setlerinin temini doğrultusunda uygulanan İşgücü Talep Araştırmasının amacı işverenlerin açık işlerini tespit etmek, işgücü piyasasında mevcut, geçmiş ve gelecek dönemde meydana gelen veya gelmesi beklenen mesleki değişim ve gelişimleri izlemektir.

Üçüncü bölüm, Kırıkkale işgücü piyasası arz ve talep yapılarını birlikte ele almakta ve özellikle talep araştırması sonuçlarından yola çıkarak, İŞKUR istatistikleriyle birlikte ilin işgücü piyasasını değerlendirmektedir. Elde edilen bulgular ışığında işgücü piyasasının geliştirilmesi ve iyileştirilmesine yönelik öneriler sunmaktadır.

Tüm raporlara "Tüm iller ve Türkiye Geneli için ayrı ayrı hazırlanan İşgücü Piyasası Analizi Raporlarına www.iskur.gov.tr adresi üzerinden erişebilirsiniz.

YÖNETİCİ ÖZETİ

2011 yılı sonuçlarına göre Kırıkkale ilinin %69'u çalışma yaşındadır. Kırıkkale ilinde nüfusun yerleşim yerlerinin dağılımı Türkiye ortalamasına benzer bir yapı gösteriyor Kırıkkale'de Türkiye ortalamasına benzer şekilde nüfusun yarıdan fazlası kentte yaşamaktadır.

Kırıkkale göç veren bir ildir.Net göç hızı da binde -11,67'dir. 20-24 yaş grubu en çok göç veren ve yine en çok göç alan yaş grubunu oluşturmaktadır.

Çocuk bağımlılık oranı Türkiye ortalamasının 5,5 puan altında seyrederken, yaşlı bağımlılık oranı Türkiye ortalamasının 2,7 puan üzerindedir. Bunun sonucunda da Kırıkkale ilindeki toplam yaş bağımlılık oranı Türkiye ortalamasından 2,9 puan daha düşüktür.

Eğitime geçişte görülen okuldan ayrılmalar çok önemlidir. Okuldan ayrılan genç nüfus potansiyel işgücüdür. Bu kesim ilk kez iş arayan kesim olarak öncelikle potansiyel işsiz olarak işgücü piyasasına giriş yapacak, iş bulan kesim de istihdamda yer alacaktır. Bir kısmı ise işgücü piyasası dışında yer alacaktır.
Okuma yazma bilmeyenler Türkiye ortalamasından 1 puan düşüktür. Okuma yazma bilen fakat bir okula gitmeyenlerin oranı Türkiye ortalamasından 11,5 puan daha fazladır, ayrıca yüksek okul mezunları nüfusun %7,5 gibi küçük bir oranını oluşturmaktadır.

İl bazında mevcut işgücü piyasası temel değişkenler itibariyle ele alındığında işsizlik oranı 2010 yılı itibariyle % 12'dir. Bu oran ile en düşük işsizlik oranına sahip 27. ildir. İşgücüne katılım oranı % 42,4'tür. İstihdam oranı % 37,3 ile % 43 olan Türkiye ortalamasının altındadır. İşsizlik ve istihdam oranlarına bakıldığında Kırıkkale ilinde işsizliğin Türkiye ortalamasının üstünde olduğu istihdamın ise Türkiye ortalamasının altında olduğu görülmektedir.

Kırıkkale sosyo-ekonomik gelişmişlik sıralaması itibariyle 81 il içinde 41. Sıradadır. İlin yatırım teşviklerinden aldığı pay hem düşük hem de istikrarlı değildir. Yıllar itibariyle büyük farklılık vardır. Kırıkkale toplam yatırım teşviklerinden en yüksek payı % 22 ile 2001 yılında alırken, 2011 yılı itibariyle teşviklerden aldığı pay % 14'e gerilemiştir.

Aynı durum kamu yatırımlarında da yaşanmaktadır. 2011 yılı itibariyle ilin toplam kamu yatırımlarından aldığı pay % 0,42 ile sınırlı kalırken, en yüksek kamu yatırım payı da % 1,7 ile imalat yatırımlarında gerçekleşmiştir.

Kendi kaynakları ile yatırım teşviklerinden ve kamu yatırımlarından aldıkları paylar illerin ekonomik gelişimlerini birlikte etkilemektedir. Kırıkkale ilinin açılıp kapanan işyerleri incelendiğinde ilde gerçek kişi-ticari işletmelerin açılıp kapanma oranlarının birbirine çok yakın olmadığı görülmektedir. 2012 yılında ilde açılan her 100 ticari işletmeye karşılık 25 işletme kapanmıştır. Diğer bir ifade ile ticari işletmeler büyük bir devinim içindedir. Şirketlerde ise devinim daha az yaşanmış, açılan her 100 şirkete karşılık 33 şirket kapanmıştır

Araştırma sonuçlarına göre işyerlerinin büyük çoğunluğu toptan ve perakende ticaret sektöründe faaliyet göstermektedir. Her 100 işyerinin 28,8'i ticaret sektöründedir. Bu sektörü % 12,7 ile inşaat ve % 12,2 ile imalat sektörü takip etmektedir. Üç sektördeki işyerleri, araştırmaya cevap veren işyerlerinin üçte ikisini oluşturmaktadır.
İlde 50 ve üzeri çalışanı olan işyerlerinde sektör sıralaması yer değiştirmektedir. İlk sırada toptan ve perakende ticaret sektörü yer almakta, bu sektörü idari ve destek hizmetleri sektörü takip etmektedir. 50 ve üzeri çalışanı olan işyerlerinin % 31,3'ü toptan ve perakende ticaret, % 11,5'i idari ve destek hizmet faaliyetleri sektöründedir. Bu iki sektörü yine imalat sektörü takip etmektedir.

Araştırma sonuçlarına göre çalışanların % 76'sı toptan ve perakende ticaret , idari ve destek hizmetler ve imalat sektöründe yer almaktadır. En fazla çalışanı olan sektör Türkiye'de olduğu gibi imalat sektörü değil toptan ve perakende ticaret sektörüdür. Çalışanların sektörel dağılımı ilk sıradan sonra Türkiye ile paraleldir ve Türkiye de olduğu gibi ikinci sırada idari ve destek hizmet faaliyetleri sektörü vardır. Toptan ve perakende ilde % 11,5 ile idari ve destek hizmetler ve %9,9 ile imalat sektörü takip etmektedir.

Çalışanların büyük çoğunluğu erkektir.

Kadın çalışanların toplam çalışanlar içindeki payı Türkiye ortalamasından düşük olmakla birlikte, kadın çalışanların görece olarak ağırlık kazandıkları sektörler Türkiye ile aynı eğilimi göstermektedir. Hem Kırıkkale'de hem de Türkiye'de kadınların biraz daha ağırlık kazandıkları sektörlerdeki işyerlerinin toplam işyerleri içindeki payları da çok azdır.

Örneğin çalışanlarının büyük çoğunluğu (% 87) kadın olan finans ve sigorta faaliyetlerindeki işyerlerinin toplam içindeki ağırlığı % 3,6 ,çalışanlarının üçte ikisinin kadın olduğu insan sağlığı ve sosyal hizmetler sektörü sektörü işyerlerinin toplam içindeki oranı % 5,6,çalışanlarının % 25,2'Sinin kadın olduğu konaklama ve yiyecek hizmet faaliyetleri sektörünün toplam işyerleri içindeki oranı ise % 1,9 şeklindedir.
Ana meslek gruplarının cinsiyetlere göre dağılımı da farklılık göstermektedir. Toplam çalışanların %18'ini kadınlar teşkil ederken, büro ve hizmet işlerinde çalışanların %32'si kadın, profesyonel meslek gruplarının da %38'i kadındır. Buna karşılık yöneticilerin sadece %7'si, teknisyenler, teknikerler ve yardımcı profesyonel meslek mensuplarının %17'si kadındır.

Araştırmaya cevap veren işyerleri itibariyle en fazla açık[1] iş toptan ve perakende ticaret sektöründedir. Kırıkkale ilinde 10'dan fazla çalışanı olan özel sektör işyerlerinde hem işyeri sayısı hem de çalışanlar itibariyle lokomotif sektör toptan-perakende ticarettir. Bu husus açık işlerde de kendini göstermekte ve en fazla açık işin olduğu sektör de toptan-perakende ticaret olmakta ve toptan –perakende ticareti ulaştırma ve depolama ve konaklama yiyecek içecek sektörü takip etmektedir. Açık işlerin % 32,3'ü toptan ve perakende ticaret , %29,4'ü ulaştırma ve depolama % 8,4'ü konaklama ve yiyecek içecek sektöründedir.

İlde açık iş oranı %3,3 olan Türkiye toplamının üzerindedir. İlde açık iş oranı itibariyle ilk sırada yer alan bilgi ve iletişim sektöründe Türkiye açık iş oranı %2,6'dır.İmalat sektöründeki açık iş oranı ilde %1,6 iken Türkiye'de %5, ilde %3,6 olan ticaret sektörü açık iş oranı Türkiye'de %3,8'dir. En az açık iş oranına sahip sektör %0,7 ile diğer hizmet faaliyetleri sektörüdür.

[1]Açık iş yeni yaratılmış, dolu olmayan veya yakında boşalacak bir pozisyon olarak tanımlanır. İşveren, bu pozisyon için, kurum dışından uygun bir aday bulmak amacıyla aktif olarak adım atmaktadır ve daha fazla adım atmaya da hazırdır; ve bu pozisyonu ya hemen ya da yakın bir gelecekte doldurmayı planlamaktadır. İşgücü talep araştırması kapsamında işyerleri ziyaret edildiğinde mevcut olan açık işler derlenmiştir.

Ana meslek grupları itibariyle en fazla ihtiyaç duyulan meslek grubu %31 il hizmet ve satış elemanlarıdır. Bu ana meslek grubunu %20 ile nitelik gerektirmeyen meslekler ve ilgili işlerde çalışanlar ve %15 ile profesyonel meslek grupları takip etmektedir.
Ana meslek grupları itibariyle Türkiye'de açık iş oranının en yüksek olduğu ana meslek grubu %7,2 ile sanatkarlar ve ilgili işlerde çalışanlar iken ilde teknisyen, tekniker ve yardımcı hizmet grubudur. Bu gruptaki açık iş oranı %8,3'tür.

en fazla açık işin olduğu sektör de toptan-perakende ticaret olmakta ve toptan –perakende ise ticareti ulaştırma ve depolama ve konaklama yiyecek içecek sektörü takip etmektedir. Açık işlerin % 32,3'ü toptan ve perakende ticaret , %29,4'ü ulaştırma ve depolama % 8,4'ü konaklama ve yiyecek içecek sektöründedir. Çalışanların önemli bir kısmının İdari ve Destek hizmetleri sektöründe olmasına rağmen bu sektörde hiç açık iş olmaması dikkat çekicidir.

İlde açık işlerde işverenlerin aradıkları elemanlarda istenilen eğitim düzeyine verdikleri "fark etmez" cevabı dikkat çekicidir. Açık işlerde ilk iki sıradaki mesleklerden biri olan garson gibi belirli bir eğitim ve beceri isteyen meslekler olmasına rağmen bu meslekler için de istenen eğitim düzeyi sorusuna verilen cevap "fark etmez " olmuştur. Bunun arkasında işverenlerin aradıkları elemanlarda eğitim düzeyinden çok meslekte yeterli bilgiye sahip olmalarını istemeleri etkendir.

Araştırma kapsamındaki işyerleri içinde en yüksek oranda eleman temininde güçlük çeken sektör toptan ve perakende ticarettir. İkinci sırada imalat(% 17,8) sektörü yer almaktadır. İlde üçüncü sırada (% 11,5) inşaat sektörü yer almaktadır. Türkiye genelinde ise İmalat, Toptan ve perakende Ticaret, Konaklama ve Yiyecek Hizmetleri ile İnşaat sektörleri gelmektedir.

Temininde en zorluk çekilen meslek garson servis elemanıdır. Bu mesleği %6,9 ile şoför yük taşıma takip etmektedir. Temininde en zorluk çekilen meslekler sıralamasında ilk on meslekte yer alan diğerleri arasında ise fark minimum düzeydedir ve %5,5 ile kaynakçı (oksijen elektrik), gaz altı kaynakçısı %5,5 satış elemanı % 4,5, seyahat servis elemanı% 4,1, pazarlamacı% 4,1, kasap % 4,1, pompacı,% 3,4 şeklindedir. Temininde

güçlük çekilen meslekler açık işlere göre daha fazla mesleki nitelik ve beceri gerektiren mesleklerdir.

Teminde güçlük çekilme nedeni olarak işverenlerin büyük çoğunluğu istedikleri beceri ve niteliğe sahip eleman bulamadıklarını belirtmişlerdir. İkinci sırada elemanların yeterli iş tecrübesine sahip olmamaları, üçüncü sırada meslekte eleman bulunamaması gelmektedir.

Araştırmaya cevap veren işyerlerinin kısa ve orta vadede almayı planladıkları eleman sayısı, çıkartmak istediklerinden farklıdır. Yani ilde kısa (31 Aralık 2012) ve orta vadede (30 Haziran) 2013 istihdam artışı beklenmektedir. En çok istihdam artışı bekleyen işyerleri Bilgi ve İletişim sektöründedir.

Gelecek istihdam beklentisinde ilde kısa ve orta dönem itibariyle sektörel dağılımda mevsimsel değişimler kendini göstermektedir. Araştırmaya cevap veren işyerleri itibariyle gelecek altı aylık dönemde en yüksek istihdam artışı bekleyen işyerleri bilgi ve iletişim sektöründedir. Toplam istihdam artışı beklentisinin %22,2'si bilgi ve iletişim sektöründedir. İmalatı %20 ile madencilik ve taş ocakçılığı sektörü takip etmektedir. Kısa dönemde istihdam artışı bekleyen üçüncü sektör ise %12,6 ile konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetlerinde çalışan işletmelerdir. İstihdamın en büyük üçüncü sektörü olan inşaat sektörü mevsimsellikten etkilenmekte ve 31 Aralık itibariyle sektörde net istihdam artışı beklenmemektedir. 31 Aralık itibariyle istihdam azalışının en fazla olması beklenen sektör 8,3 ile idari ve destek hizmet faaliyetleri sektörü, % 8,1 ile inşaat sektörü ve % 6,7 ile Toptan ve perakende ticaret; motorlu kara taşıtlarının ve motosikletlerin onarımıdır.

Orta vadede yani 30 Haziran 2013 tarihi itibariyle ilde en fazla istihdam artışı bekleyen sektör idari ve destek hizmet faaliyetleri sektörüdür. Toplam istihdam değişim oranı %30,7'si idari ve destek hizmet faaliyetleri sektöründen kaynaklanmaktadır. Mevsimsellik nedeni ile Aralık ayında net istihdam artışı beklemeyen inşaat sektöründe Haziran ayında istihdam artışı beklenmektedir. Net istihdam değişim oranı %16,5'inin inşaat sektöründen kaynaklanmaktadır. Toptan ve perakende ticaret sektöründe ki oran

%11,2'lik pay almaktadır. 30 Haziran itibariyle net istihdam azalışı bekleyen tek bir sektör vardır o da diğer hizmet faaliyetleridir.

Türkiye'de orta vadede net istihdam artış beklentisinin %25,8'i imalat sektöründen; %16,7'si idari ve destek hizmet faaliyetlerinden; %toptan ve perakende ticaret sektöründen kaynaklanmaktadır.

Kırıkkale İli İşgücü Piyasası Talep Araştırması sonuçlarına göre 2012 yılının Aralık ayı sonu itibarıyla net istihdam değişim oranı yüzde 1,7 iken bu beklenti 2013 yılı Haziran ayı sonunda yüzde 11,2'ye yükselmiştir.
2012 Yılı Aralık ayı sonu itibariyle istihdam değişim oranı; yüzde 22,2'sinin bilgi ve iletişim sektöründe, yüzde 20'si madencilik ve taş ocakçılığı sektöründe ve yüzde 12,6'sının ise Konaklama ve Yiyecek Hizmeti faaliyetleri sektöründe olması beklenmektedir.

2013 Yılı Haziran sonu itibariyle istihdam değişim oranı; yüzde 30,7'sinin idari ve destek hizmet faaliyetleri sektöründe yüzde 29,4'ünün mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler sektöründe ve yüzde 22,2'sinin ise bilgi ve iletişim sektöründe olması beklenmektedir.
2012 Yılı Aralık ayı sonu itibariyle en fazla net istihdam artış beklentisi olan ilk beş meslek şu şekilde sıralanmaktadır: Satış elemanı (Tanıtım), Garson(Servis Elemanı), Kasiyer, Şoför (Yolcu Taşıma) ve Komi (Garson Yardımcısı). Aynı dönemde net istihdam azalışı beklenen meslekler ise Bahçıvan, Demirci (Makine İle),Sıvacı, Pazarlama (Satış Temsilcisi) ve Beden İşçisi(Genel) şeklinde sıralanmaktadır.

Beden işçisi (Temizlik), Satış elemanı (Tanıtım), Beden İşçisi(Genel), Kasiyer ve Garson (Servis Elemanı) 2013 Yılı Haziran ayı sonu itibariyle en fazla net istihdam artış beklentisinin olduğu ilk beş meslektir. Buna karşılık; Operasyon Yetkilisi (Banka), Direksiyon Eğitmeni, Kurye, Yönetici (Bankalar ve Diğer Mali Müesseseler) ve Lpg Dolum ve Boşaltım İşçisi ise 2013 Yılı Haziran ayı sonu itibariyle en fazla net istihdam azalış beklentisinin olduğu mesleklerdir.

BİRİNCİ BÖLÜM
İŞGÜCÜ PİYASASININ GENEL GÖRÜNÜMÜ

İŞGÜCÜ PİYASASINI ETKİLEYEN UNSURLAR: ARKA PLAN

İşgücü arz analizlerinde kullanılan veri setlerinden nüfus ve eğitim göstergelerini iller itibariyle ve yıllık bazda bulmak mümkün iken ekonomik yapı ve işgücü piyasası veri setlerinin tümünü iller bazında elde etmek mümkün değildir. Bu veri setlerinin büyük bir kısmı bölgesel (İBBS 2 bölgeleri)[2] veri setleridir. Bölgeler mümkün oldukça illerin sosyo-ekonomik yapıları dikkate alınarak bir araya getirilmeye çalışılsa da iller arası gelişmişlik indeksi dikkate alındığında bölgelerin oluştuğu iller arasında farklılıklar ortaya çıkabilmektedir. Bu nedenle bölgesel göstergelerin, kapsadığı illeri temsil ettiğini söylemek her bölge için geçerli olmayabilmektedir ve bölge istatistikleri kullanılarak yapılan yorumlarda bu hususa dikkat edilmelidir.

Bu durum Kırıkkale ilinin yer aldığı TR71 (Kırıkkale, Aksaray, Niğde, Nevşehir ve Kırşehir illerini içeren bölge) için de geçerlidir. Aksaray, Niğde ile benzer sosyo-ekonomik gelişmişlik sıralamasında yer alırken, Kırıkkale ve Kırşehir daha üst sıradadır.[3] Bölgede gelişmişlik sıralaması itibariyle en çok gelişmiş il, 36. sırada olan Nevşehir'dir. Kırıkkale 41. sırada yer alırken, Kırşehir 40, Aksaray 55 Niğde 56. sırada bulunmaktadır.

EKONOMİK GÖSTERGELER

İlin yarattığı katma değer, kişi başına düşen gelir, büyüme hızı, özel ve kamu sektörü yatırımları gibi ekonomik değişkenler ilin sosyo ekonomik yapısını ve dolayısıyla ilin işgücü piyasasını etkileyen temel unsurların başında gelmektedir. Ekonomik veri setinin önemli bir bölümünü il ve hatta bölgesel bazda bulmak mümkün değildir.

İlin ekonomik gücünü gösteren temel gösterge illerin milli geliridir. TÜİK illerin milli gelir hesaplamasını 2001 yılından itibaren yayınlamamaktadır. Bu serinin yerine üretilmeye başlanan katma değer ve yıllara göre gelişimini göstere istatistikler 2008 yılından bu yana üretilmemektedir. Son yıllara ait verinin eksikliğine rağmen, bu kısımda bir fikir vermesi amacıyla veri değerlendirmede kullanılmıştır.

[2]Bölgesel sınıflama üç düzeyden oluşmaktadır. İlk aşamada idari yapıya uygun olarak 81 il, 3.düzeyde bölge birimleri olarak tanımlanmıştır. Ekonomik, sosyal, kültürel ve coğrafi yönlerden benzer illerin belirli bir nüfus büyüklüğü de dikkate alınarak gruplanması ile 26 birim 2. Düzeyde bölge birimleri tanımlanmıştır. Yine aynı kritere göre 2. düzey bölge birimlerinin gruplanması sonucu 12 birim 1. düzeyde bölge birimleri tanımlanmıştır.

[3]İllerin ve bölgelerin sosyo-ekonomik gelişmişlik sıralamasına ilişkin en son çalışma Kalkınma Bakanlığı tarafından 2011 yılında yapılan çalışmadır. Çalışma; demografi, eğitim, sağlık, istihdam, rekabetçi ve yenilikçi kapasite, mali kapasite, erişebilirlik ve yaşam kalitesi olmak üzere 8 alt kategoride 61 değişken ve temel bileşenler analizi kullanılarak hazırlanmıştır.

Kırıkkale ilinin yer aldığı bölgede Gayri Safi Katma Değer[4] itibariyle hakim sektör % 55,4 pay ile hizmetler sektörüdür. İkinci sırada % 25,1 ile sanayi yer almaktadır. Tarım sektörü, % 19,6 ile en az paya sahip sektör olmasına rağmen bölge Gayri Safi Katma Değeri içindeki payı Türkiye ortalamasından 11 puan daha yüksektir.

Bölgede kişi başı yaratılan katma değer 8.696 liradır. Bu değer ile bölge, kişi başına Türkiye'de yaratılan katma değerden % 28 daha az katma değer yaratmaktadır.

İlin yatırım teşviklerinden aldığı pay hem düşük hem de istikrarlı değildir. Yıllar itibariyle büyük farklılık vardır. Kırıkkale, ile yapılan toplam yatırım teşviklerinden en yüksek payı % 22 ile 2001 yılında alırken, 2011 yılı itibariyle teşviklerden aldığı pay % 14'e gerilemiştir.

Aynı durum kamu yatırımlarında da yaşanmaktadır. 2011 yılı itibariyle ilin toplam kamu yatırımlarından aldığı pay % 0,42 ile sınırlı kalırken, en yüksek kamu yatırım payı da % 1,7 ile imalat yatırımlarında gerçekleşmiştir.

Kendi kaynakları ile yatırım teşviklerinden ve kamu yatırımlarından aldıkları paylar illerin ekonomik gelişimlerini birlikte etkilemektedir. Kırıkkale ilinin açılıp kapanan işyerleri incelendiğinde ilde gerçek kişi-ticari işletmelerin açılıp kapanma oranlarının birbirine çok yakın olduğu görülmektedir. 2011 yılında ilde açılan her 100 ticari işletmeye karşılık 82 işletme kapanmıştır. Diğer bir ifade ile ticari işletmeler büyük bir devinim içindedir. Şirketlerde ise devinim daha az yaşanmış, açılan her 100 şirkete karşılık 14 şirket kapanmıştır.

NÜFUS GÖSTERGELERİ

İlin demografik yapısı, yani çalışma yaşı nüfusun yaş ve eğitim dağılımı, aldığı ve verdiği göç gibi veriler işgücü piyasasını şekillendiren en önemli unsurlardandır.

2011 yılı sonuçlarına göre Kırıkkale ilinin nüfusu 274.992 olup, ilde 137.666 erkek, 137.326 kadın yaşamaktadır. 15+yaş nüfus 214.578 kişidir. Çalışma yaşındaki erkek nüfus 99,715, kadın nüfus ise 93.525 kişidir. Kırıkkale ilinde nüfusun yerleşim yerlerinin dağılımı Türkiye ortalamasından farklıdır. 2011 yılı sonunda Türkiye ortalamasında nüfusun % 77'si il/ilçe merkezlerinde ikamet ederken, Kırıkkale'de bu oran %85'Tir. Diğer bir ifade ile Kırıkkale'de Türkiye ortalamasına göre daha fazla kişi kentte yaşamaktadır.

[4]İl ekonomisinin en önemli göstergesi olan İllerin Gayri Safi Yurt İçi Hasıla değerleri 2001 yılından itibaren hesaplanmamaktadır. Bu serinin yerine üretilen Gayri Safi Katma Değer İstatistiklerinin en son yayınlanma yılı 2011 yılı olup, 2008 yılı değerlerini içermektedir. 2009 yılı değerlerine ilişkin veri seti henüz yayınlanmamıştır. Serinin başlangıç yılı 2004 yılıdır.

Çocuk bağımlılık oranı Türkiye ortalamasının 5,5 puan altında seyrederken, yaşlı bağımlılık oranı Türkiye ortalamasının 2,7 puan üzerindedir. Bunun sonucunda da Kırıkkale ilindeki toplam yaş bağımlılık oranı Türkiye ortalamasından 2,9 puan daha düşüktür.

Grafik 1. Yaş Bağımlılık Oranları, %, 2011

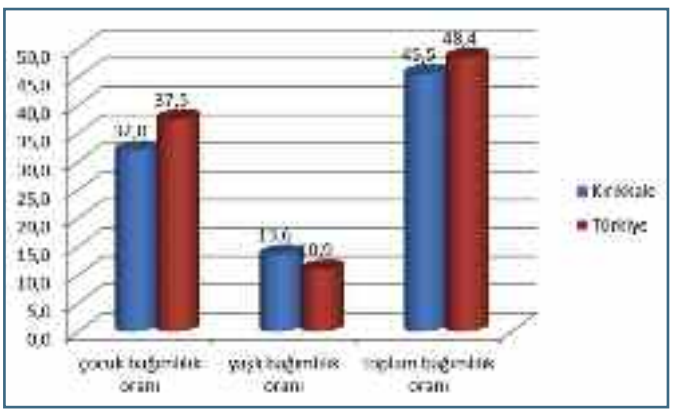

Kaynak: TÜİK,ADNKS

Kırıkkale göç veren bir ildir. Net göç hızı da binde -11,67'dir. İl 20-24 yaş grubunda en çok göç veren ve yine aynı yaş grubunda en çok göç alan yaş grubunu oluşturmaktadır. Okuma yazma bilmeyenler Türkiye ortalamasından 1 puan düşüktür. Okuma yazma bilen fakat bir okula gitmeyenlerin oranı Türkiye ortalamasından 11,5 puan daha fazladır, ayrıca yüksek okul mezunları nüfusun %7,5 gibi küçük bir oranını oluşturmaktadır.

Grafik 2. Eğitim Durumuna Göre Çalışabilir Yaştaki Nüfusun Dağılımı,%,2011

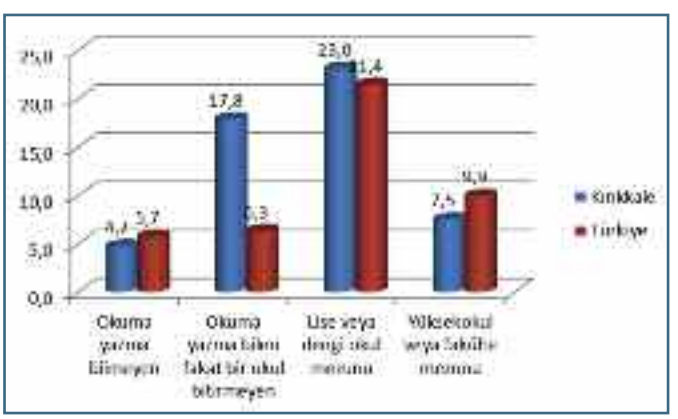

Kaynak: TÜİK,ADNKS

EĞİTİM GÖSTERGELERİ

İlin istihdam göstergeleri açısından ilköğretimden ortaokula ve ortaokuldan yükseköğretime geçişte görülen okuldan ayrılmalar çok önemlidir. Okuldan ayrılan genç nüfus potansiyel işgücüdür. Bu kesim ilk kez iş arayan kesim olarak öncelikle potansiyel işsiz olarak işgücü piyasasına giriş yapacak, iş bulan kesim de istihdamda yer alacaktır. Bir kısmı ise işgücü piyasası dışında yer alacaktır.

Grafik 3.Okuma Yazma Bilmeyenlerin Cinsiyete Göre Dağlılımı,%,2011

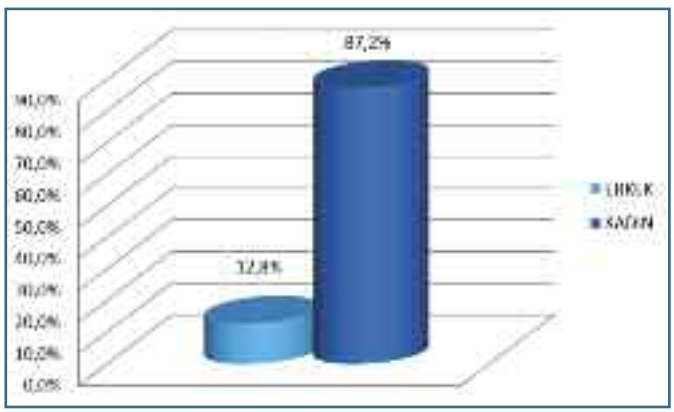

Kaynak: TÜİK,ADNKS

Diğer bir çarpıcı sonuç ise okuma yazma bilemeyen erkek ve kadın nüfusta görülmektedir. Okuma yazma bilmeyenlerin %87,2 ‘si kadın % 12,8’i erkelerden oluş

Tablo1 .Kırıkkale İli Eğitim göstergeleri

İlköğretim				Ortaöğretim							Ortaöğretim			
Mezuniyet Yılı	Mezun Sayısı			Kayıt Yılı	Kayıt Sayısı			Fark (i.ö.)			Mezuniyet Yılı	Kayıt Sayısı		
	Kadın	Erkek	Toplam		Kadın	Erkek	Toplam	Kadın	Erkek	Toplam		Kadın	Erkek	Toplam
2010	2173	2256	4429	2010	2087	2240	4327	86	16	102	2010	1544	1964	3508
2011	2188	2348	4536	2011	2054	2322	4376	134	26	160	2011	376	894	1270
2012	2321	2229	4620	2012	2582	2479	5061	261	180	44	2012	1796	1668	3464

Kaynak: MEB

Kırıkkale ilinde 2010/2011 döneminde ilköğretimden mezun olan 4.429 öğrenciden 4.327’si ortaöğretime devam etmektedir. İlköğretimden mezun olan öğrencilerin % 2,3’üne karşılık gelen 102 öğrenci eğitim hayatından tamamen ayrılmıştır.

GENEL İŞGÜCÜ GÖSTERGELERİ

İşgücü piyasasında işgücünün temel özelliklerini ve istihdamın yapısını değerlendirmek için kullanılacak başlıca kaynak TÜİK'in Hane halkı İşgücü Anketleridir. İl bazında mevcut işgücü piyasası temel değişkenler itibariyle ele alındığında . İşsizlik oranı 2010 yılı itibariyle % 12'dir. Bu oran ile en düşük işsizlik oranına sahip 27. ildir. İşgücüne katılım oranı % 42,4'tür. İstihdam oranı % 37,3 ile % 43 olan Türkiye ortalamasının altındadır.

Grafik 4. İşgücüne Katılım, İstihdam ve İşsizlik Oranları, 2010

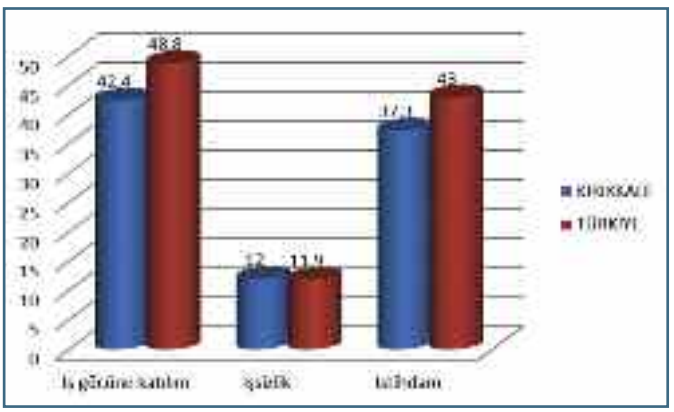

Kaynak: TÜİK,ADNKS

İşsizlik ve istihdam oranlarına bakıldığında Kırıkkale ilinde işsizliğin Türkiye ortalamasının üstünde olduğu istihdamın ise Türkiye ortalamasının altında olduğu görülmektedir.

Grafik 5.Kırıkkale İli İçin Açılan Kapanan İş Yerleri Sayısı 2012 Ocak-Aralık (on iki aylık)

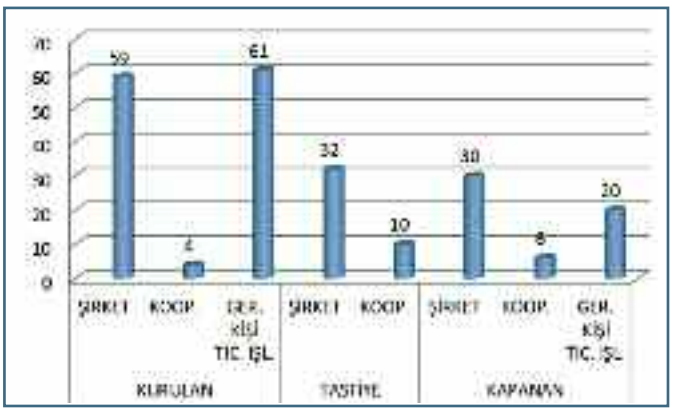

Kaynak: TOBB

Kendi kaynakları ile yatırım teşviklerinden ve kamu yatırımlarından aldıkları paylar illerin ekonomik gelişimlerini birlikte etkilemektedir. Kırıkkale ilinin açılıp kapanan işyerleri incelendiğinde ilde gerçek kişi-ticari işletmelerin açılıp kapanma oranlarının birbirine çok yakın olmadığı görülmektedir. 2012 yılında ilde açılan her 100 ticari işletmeye karşılık 25 işletme kapanmıştır. Diğer bir ifade ile ticari işletmeler büyük bir devinim içindedir. Şirketlerde ise devinim daha az yaşanmış, açılan her 100 şirkete karşılık 33 şirket kapanmıştır.

Grafik 6. Eğitim Durumuna Göre İstihdam Oranı, TR71,%,2011

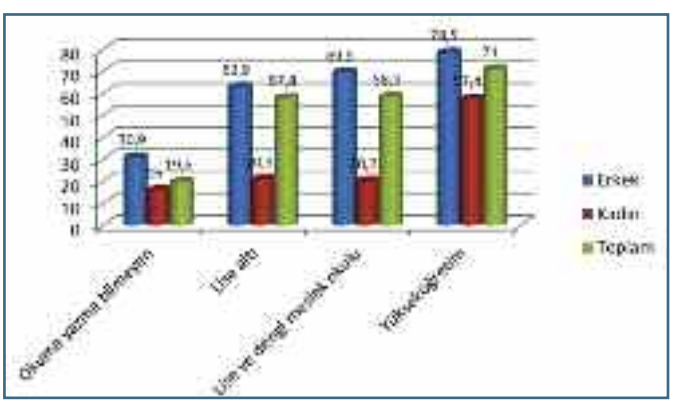

Kaynak: TÜİK,ADNKS

Türkiye ortalamasında kadınların çoğunluğu tarım dışı sektörlerde çalışırken, (kadın istihdamının %60,8'i) , bölgede durum bunun tam tersidir. Kadınların %55,3'ü tarımda çalışmaktadır. Erkeklerin çoğunluğu (%71,9) tarım dışı sektörlerde çalışmakla birlikte, oran Türkiye ortalaması olan %81,6'nın altındadır. Erkek ve kadınlarda tarım dışı sektörde çalışma oranları arasında ciddi bir fark gözükmektedir.

Grafik 7.Cinsiyete Göre Tarım ve Tarım dışı Sektörlerde Çalışma Oranı,2012 TR71-TÜRKİYE

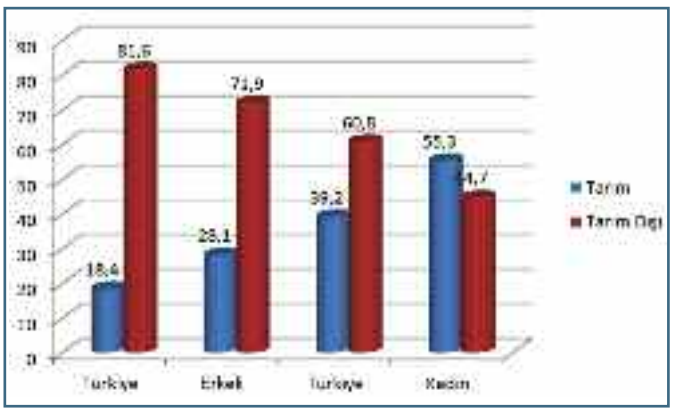

Kaynak:TÜİK,HİA

Bölge istihdamının % 5'ini okuma yazma bilmeyenler oluştururken, % 62'sini de lise altı eğitimliler oluşturmaktadır. Lise ve dengi okul mezunlarındaki oranı % 18, yüksek eğitimlilerin oranı da % 13'tür.

Tablo 2. Eğitim Seviyesi ve Sektörlere Göre İstihdam, TR71, bin kişi, 2011

	Okuma yazma bilmeyen	Lise altı	Lise ve dengi meslek okulu	Yükseköğretim	Toplam
Tarım	21	135	11	2	169
Sanayi	2	54	23	7	86
Hizmet	3	107	55	54	219
Toplam	26	296	89	63	474

Kaynak: TÜİK,HİA

Bölgede düşük eğitim seviyesinde olanlar ağırlıklı olarak tarım sektöründe çalışmaktadır. Okuma yazma bilmeyenlerin çoğunluğu(% 80) tarım sektöründe çalışırken, lise altı eğitimlilerin de %45'i tarım sektöründe çalışmaktadır. Buna karşın lise ve yüksek eğitimlilerin tercih ettikleri sektör hizmetler sektörüdür. Lise eğitimlilerin % 61'i, yüksek eğitimlilerin de % 85'i hizmetler sektöründe çalışmaktadır.

Grafik 8.Eğitim Durumuna Göre Sektörel İstihdam, TR71,%,2011

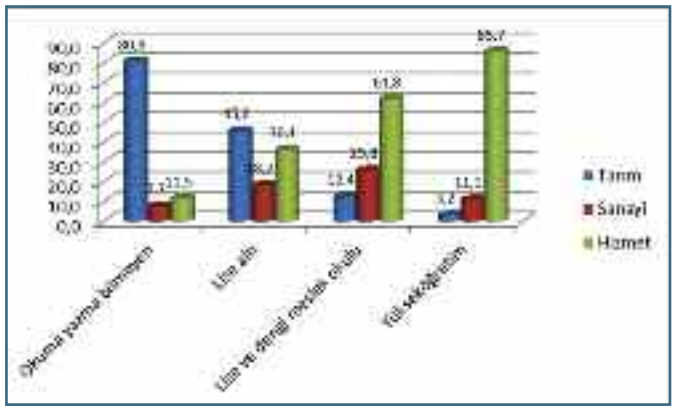

Kaynak: TÜİK,HİA

En yüksek istihdam oranı her iki cinsiyette de 25-34 ve 35-54 yaş gruplarındadır ve cinsiyetler arası fark çok fazladır. Bu yaş gruplarını 20-24 yaş grubu takip etmektedir.

Tablo 3.Yaş Gruplarına Göre İstihdam Oranı,TR71,bin, 2011

	15-19	20-24	25-34	35-54	55+	Toplam
Erkek	23	30	99	160	38	349
Kadın	8	14	32	59	11	125
Toplam	31	44	131	219	49	474

Kaynak: TÜİK,HİA

Çalışanlar arasında erkeklerin %58,2'si kadınların 46,6'sı ücretli ve yevmiyelidir.Türkiye ortalamasında bu oran %62' dir.Ücretsiz aile işçiliği Türkiye ortalamasında %14 iken bölgede bu oran Türkiye ortalamasına göre oldukça düşüktür.

Grafik 9.İşteki Duruma Göre İstihdam, TR71, %,2011

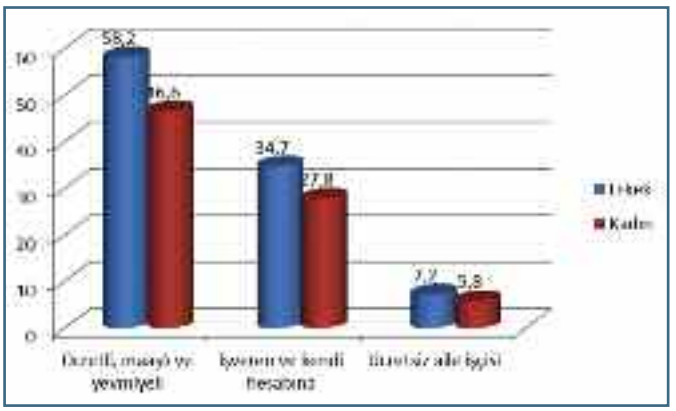

Kaynak: TÜİK,ADNKS

Kayıt Dışı İstihdam

Bölge istihdamının % 46,4'ü kayıt dışındadır. Tarım dışı sektörde kayıtdışılık Türkiye ortalamasının üstünde iken tarım sektöründe bu oran Türkiye ortalamasına göre oldukça düşüktür. Ama yine de toplamda kayıt dışılık Türkiye ortalamasının üzerindedir

Grafik 10.Türkiye ve TR71 Tarım ve Tarım dışı Kayıt Dışı Çalışma Oranı,%,2011

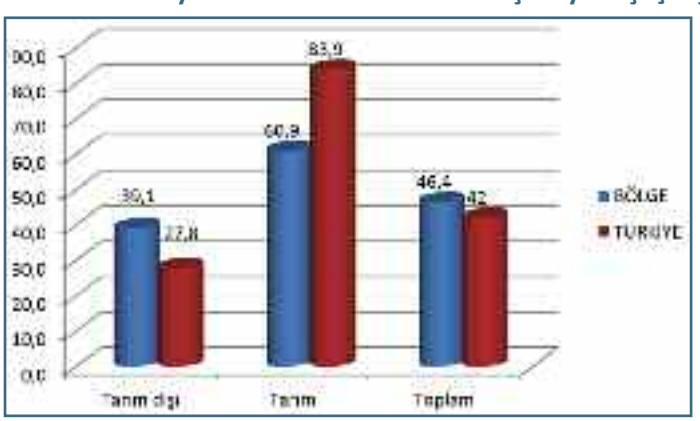

Kaynak: TÜİK,HİA

Bölgede kayıtdışılığın en fazla olduğu tarım dışı sektör sanayi sektörüdür. Sanayi sektöründe %32,9 olan kayıtdışı çalışma oranı hizmetler sektöründe %26,5'e gerilemektedir. Sanayi sektöründe kayıt dışı çalışma oranı Türkiye ortalamasından yüksektir. Bunun nedeni sanayi sektöründe çalışanların daha düşük eğitimli olmasıdır. Bu durum hizmet sektörü içinde benzer sonuçlar oluşturmaktadır.

Grafik 11.Türkiye ve TR71 Sektörel Kayıt Kışı Çalışma Oranı,%,2011

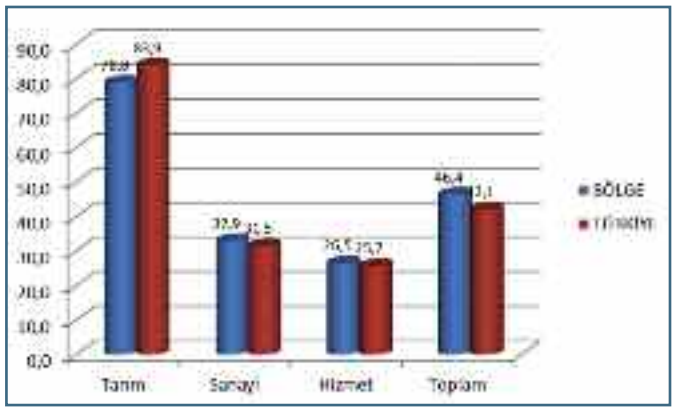

Kaynak: TÜİK,HİA

Tarım dışı sektörlerde erkeklerin kayıt dışı çalışma oranı kadınlara göre 2 kat daha fazla toplamda ise bu fark daha da artmaktadır. Ancak tarım sektöründe bu durum kadınların aleyhine dönmekte

Grafik 12.Tarım ve Tarım dışı Sektörlerde Cinsiyete Göre Kayıt dışı istihdam Oranı, TR71,%,2011

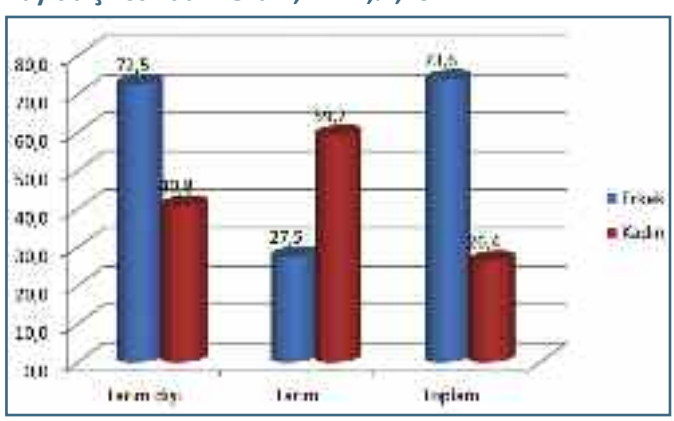

Kaynak: TÜİK,HİA

Kayıtdışılık ile eğitim arasında negatif ilişki vardır. Eğitim seviyesi yükseldikçe kayıtdışı çalışma azalmaktadır. Kayıtdışılıkta özellikle cinsiyetler arasında çok büyük farklılık vardır.

Grafik 13. Eğitim Durumuna Kayıt Dışılık, TR71,%,2011

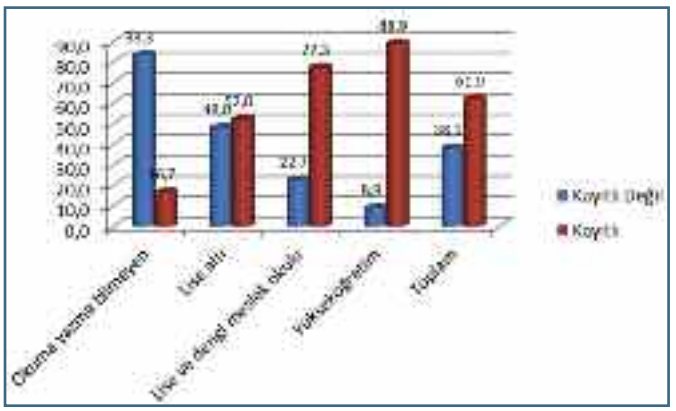

Kaynak: TÜİK,HİA

Bölgede en yüksek kayıt dışılık oranı %83,3 ile okuma yazması olmayan kişilerden oluşmaktadır. Cinsiyetler arası fark lise altı eğitimlilerde en yüksek noktaya ulaşmaktadır. Lise altı eğitimli kadınlarda kayıt dışı çalışma oranı erkeklerin tam 2 katıdır. En düşük kayıt dışı çalışma oranı yüksek eğitimlilerdedir ve cinsiyetler arası fark çok azdır.

Yıllar itibariyle kayıtdışılıkta iyileşme vardır. Tüm Türkiye'de kayıtdışılıkla yapılan mücadele bölgede de kendini göstermiş ve 2007 yılında %49,8 olan kayıtdışı çalışma oranı, 2011 yılında %46,4'e gerilemiştir.

Genç İstihdamı

Bölgede 23.691 bini kadın, 25.438 bini erkek olmak üzere 49.129 bin genç bulunmaktadır.Genç erkeklerin %61,4'ü genç kadınların da %28,1'i istihdamda bulunmaktadır. Genç erkeklerin istihdam oranı genç kadınların istihdam oranından yüksek ve aradaki fark toplam nüfustaki farktan daha yüksektir.

Gençlerin de en fazla çalıştıkları sektör hizmettir. Her çalışan gencin %43'ü hizmet sektöründedir. İkinci sırada %36 ile tarım ve %21 ile sanayi sektörleri takip etmektedir. Gençlerde de cinsiyetler arası çalışılan sektörler farklıdır. Genç kadınların %54'ü tarım sektöründe çalışırken, genç erkeklerin çoğunluğu tarım ve hizmet sektöründe çalışmaktadır. Genç erkek istihdamında sanayi ve tarım sektörleri birbirine çok yakın orandadır.

Grafik 14. Gençlerin Çalıştıkları Sektörler, TR71,%,2011

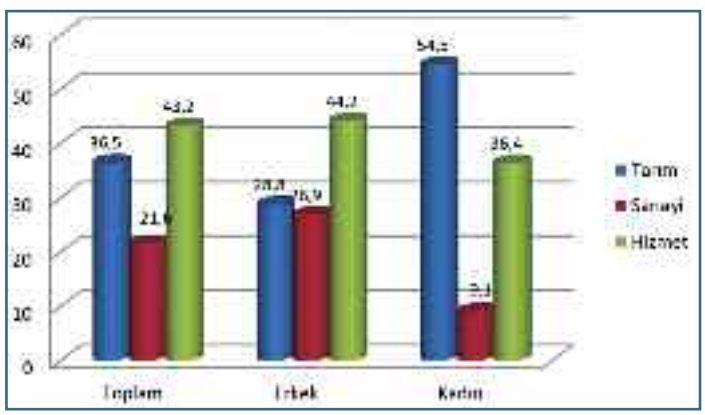

Kaynak: TÜİK,HİA

İşsizlik

Bölge toplam işsizlik oranı % 12'dir. En düşük işsizlik oranı % 1,6 ile okur yazar olmayanlarda iken bunu % 10,2 ile yüksek öğretimliler izlemektedir. Eğitimsizler ve düşük eğitimliler işgücü piyasası dışında yer almaktadırlar. Lise ve dengi okul mezunlarında % 11,2 olan işsizlik oranı yüksek okul mezunlarında % 10,2'dir. İşsizlik oranının en yüksek olduğu eğitim seviyesi lise ve dengi okul mezunlarıdır. Lise ve dengi okul mezunları ile yüksek eğitimlilerdeki işsizlik oranı Türkiye ortalamasına oldukça yakındır.

Grafik 15. Eğitim Durumuna Göre İşsizlik Oranı,TR71,%,2011

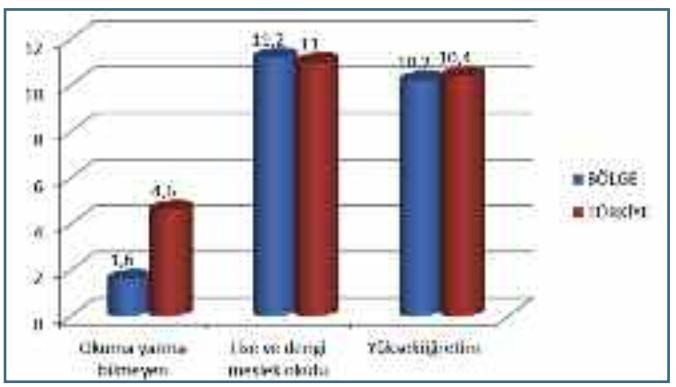

Kaynak: TÜİK,HİA

En yüksek işsizlik oranı hem erkeklerde hem de kadınlarda 20-24 yaş grubundadır. Bu yaş grubunda %18,5 olan işsizlik oranı, erkeklerde %18,5, kadınlarda ise %15'tir. Bölgedeki en yüksek işsizlik oranı da 20-24 yaş grubu kadınlardaki işsizlik oranıdır. 25-34 yaş grubunda işsizlik oranlarına bakıldığında bu oran erkeklerde %8,4 kadınlarda %14,8'dir. Bu yaş grubunda kadınlardaki işsizlik oranı erkeklere göre daha fazladır.

Grafik 16. Yaş Gruplarına Göre İşsizlik Oranı,TR71,%,2011

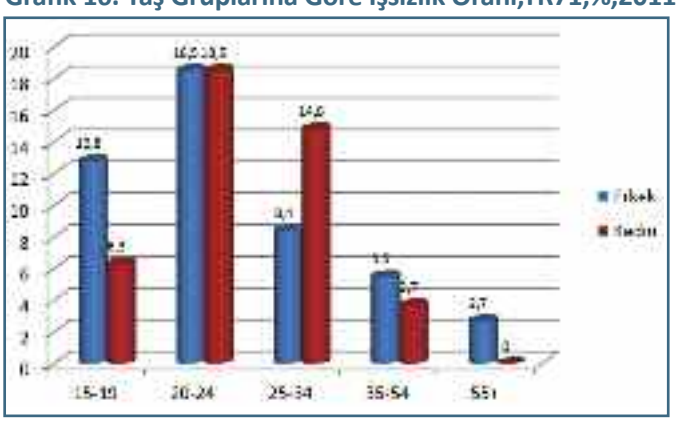

Kaynak: TÜİK,HİA

Tablo 4. İş Arama Sürelerine Göre İş Arayanlar, TR71, bin kişi, 2011

	1 yıl ve yıldan az	1 yıl ve daha çok	İş bulmuş başlamak için bekleyen	Toplam
Erkek	25	4	1	30
Kadın	7	5	0	12

Kaynak: TÜİK,HİA

İş arama sürelerine bakıldığında erkeklerde 1 yıldan az süreli olarak iş arayanların oranı %83 iken kadınlarda bu oran %58' dir.Uzun süreli işsizlikte(1 yıldan uzun süreli işsizlik) erkeklerin oranı %17 iken bu oran kadınlarda %42 gibi daha yüksek bir oranda seyretmektedir. Eğitim düzeyine göre de iş arama süreleri farklılaşmaktadır. Lise altı eğitimlilerin verilen kayıt dışı çalışmayı daha çok kabul etmeleri , işsizlik sürelerinde de etkili olmaktadır. Lise altı eğitimli erkeklerde 1 yıldan az iş arayanların oranı % 88 iken kadınlarda bu oran %75'tir. Yüksek eğitimlilerde 1 yıldan uzun süreli iş arayanların oranı % 28'ini oluşturuyor.

Tablo 5. Eğitim Düzeyine Göre İş Arama Süreleri, TR71, bin kişi, 2011

		1 yıl yıldan az	1 yıl ve daha çok	Bekleyen	Toplam
ERKEK	Okuma yazma bilmeyen	0			0
	Lise altı	16	2	0	18
	Lise ve dengi meslek okulu	6	1	0	7
	Yükseköğretim	3	1	0	4
	Toplam	25	4	1	30
KADIN	Okuma yazma bilmeyen	0			0
	Lise altı	3	1	0	4
	Lise ve dengi eslek okulu	2	2	0	4
	Yükseköğretim	2	1	0	3
	Toplam	7	5	0	12

Kaynak: TÜİK,HİA

Genç İşsizliği

Bölge işsizlerinin çoğunluğunu gençler oluşturmaktadır. İşsizlik oranı 15-19 yaş grubunda 11,2; 20- 24 yaş grubunda 18,5'tir.

Tablo 6.Gençlerin İşgücü Durumu, TR71, 2011,%

	İşsiz		İstihdam oranı		Nüfus
Yaş	15-19	20-24	15-19	20-24	15-24
Erkek	12,8	33,8	61,4	28,1	25438
Kadın	6,3	18,5	11,7	28,1	23691

Kaynak: TÜİK, HİA

15-19 yaş grubunda kadınlardaki işsizlik oranı erkeklerin 2 katı olmakla birlikte 20-24 yaş grubunda fark yoktur. İstihdam olanaklarına bakıldığında erkeklerin 15-19 ve 20-24 yaş gruplarının her ikisinde de kadınlardan daha fazla istihdam edildiği görülmektedir.

İŞGÜCÜNE KATILIM GÖSTERGELERİ

Grafik 17.İşgücüne Katılma Oranı,%,2011,TR71

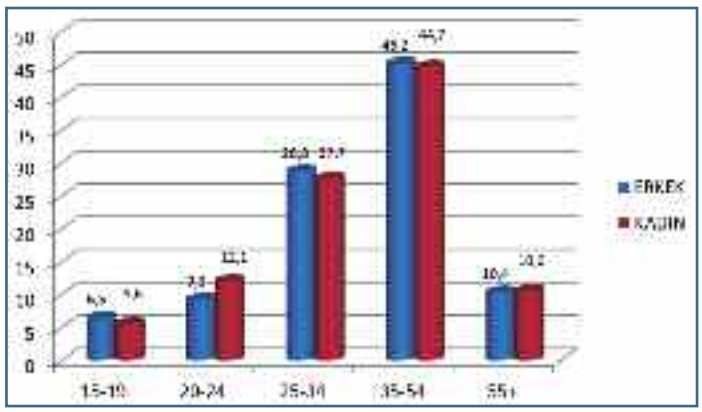

Kaynak: TÜİK,HİA

Çalışabilir nüfusun işgücüne katılım oranına bakıldığında artan yaş ile birlikte işgücüne katılım oranı da artmaktadır. Özellikle genç nüfusun işgücü dışında bulunma oranının yüksek olması işsizlik oranının genç nüfusta Türkiye ortalamasının üstünde olmasına neden olmaktadır.

Grafik 18.Eğitim Durumuna Göre İşgücüne Katılma Oranı,%,TR71

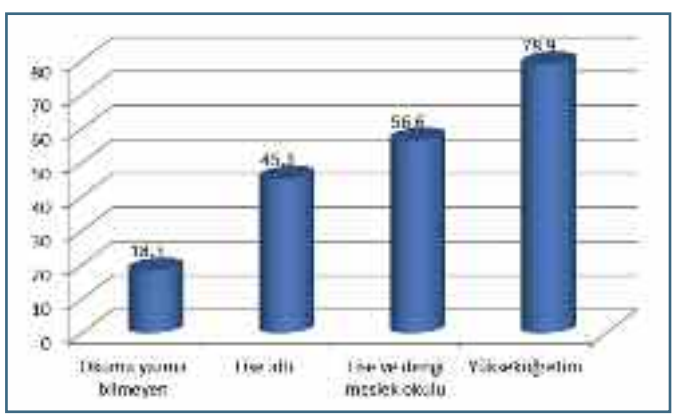

Kaynak: TÜİK,HİA

Eğitim seviyesi arttıkça işgücüne katılma oranının arttığı yani iş gücü dışında bulunma oranının azaldığı görülmektedir. İş gücü dışında bulunma oranının en az olduğu grup yüksek öğretim mezunlarıdır. Bunu sırayla lise ve dengi okul mezunları, lise altı ve okuma yazma bilmeyenler takip etmektedir.

Tablo 7. İşgücü Dışında Bulunma Nedeni, TR71, bin kişi, 2011

	Erkek	Kadın	Toplam
İş bulma ümidi yok	7	1	8
İş aramayıp çalışmaya hazır olan	7	8	15
Mevsimlik çalışan	1	0	1
Eğitim ve öğretimde olanlar	44	47	91
Ev işleri ile meşgul	0	323	323
Emekli	69	6	75
Özürlü yaşlı veya hasta	28	46	74
Ailevi ve kişisel nedenler	-	-	-
Diğer	5	3	8
Toplam	**161**	**434**	**595**

Kaynak: TÜİK,HİA

İşgücü dışında bulunma nedenlerinde kadınlarda ilk sırada %75 ile ev işleri ile meşgul olma yer alırken, erkeklerde %43 ile emeklilik yer almaktadır. İşgücü dışındaki kadın nüfusun sadece %0,69'u emeklidir. Erkeklerde ikinci sırada %27 ile eğitim ve öğretimde olanlar yer alırken, kadınlarda bu oran %11'dir. Erkeklerde dikkat çeken diğer bir husus iş bulma ümidi olmadığı veya diğer nedenlerle çalışmak istedikleri halde iş aramayanların işgücü dışındaki erkeklerin % 8,6'sını oluşturmalarıdır.

Grafik 19.Nedene ve Cinsiyete Göre İşgücü Dışında Bulunma Oranı,TR71,%,2011

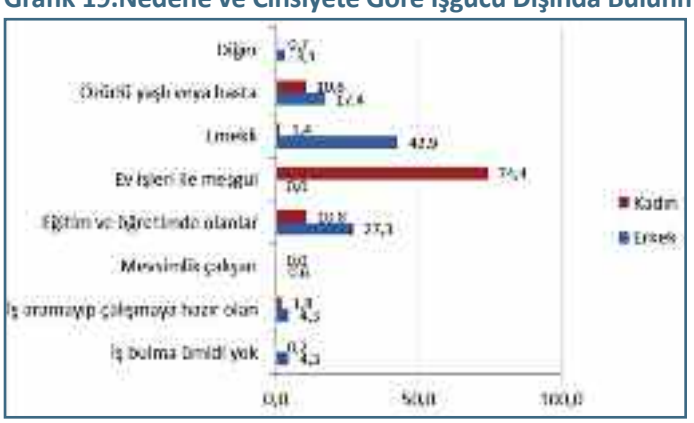

Kaynak: TÜİK,HİA

İŞKUR'A KAYITLI İŞGÜCÜ GÖSTERGELERİ

Bu kısımda İŞKUR istatistiklerinden yararlanarak ilin işgücü piyasası değerlendirilmiştir. İŞKUR istatistikleri sadece İŞKUR'a kayıtlı kesim itibariyle mevcut olmasına rağmen bu veri seti il bazında cinsiyet, yaş, eğitim gibi kayıtlı işsizlerin özelliklerini ve açık işlerin sektörel dağılımı gibi özellikleri içermesi açısından önemli göstergelerdir.

Kırıkkale'de 2012yılı sonunda kayıtlı işsiz sayısı 13.756 kişidir. Kayıtlı işsizlerin % 62,5'i erkek, % 37,4'ü kadındır. Kayıtlı işsizlerin cinsiyet dağılımları Türkiye dağılımından çok farklı değildir. Türkiye toplamında kayıtlı işsizlerin % 62'si erkek, % 38'i kadındır.

Tablo 8.Kayıtlı İşsizlerin Yaş Gruplarına Göre Dağılımı, 2012

Toplam			15–19 Yaş Grubu	20–24 Yaş Grubu	25–29 Yaş Grubu	30–34 Yaş Grubu	35–39 Yaş Grubu	40–44 Yaş Grubu	45–64 Yaş Grubu	65+ Yaş Grubu
Kadın	Erkek	Toplam	Toplam	Toplam	Toplam	Toplam	Toplam	Toplam	Toplam	Toplam
8609	5147	13756	894	3914	2763	1951	1489	1253	1469	23

Kaynak: İŞKUR

2012 İŞKUR İstatistiklerine göre ilde en yüksek kayıtlı işsiz 20-24 yaş grubundadır. Kayıtlı işsizlerin % 28,5'i bu yaş grubundadır. 20-24 yaş grubunu %20,1 ile 25-29 yaş grubu takip etmektedir. Yaş artıkça kayıtlı işsiz sayısı azalmaktadır. 20-34 yaş grubundaki kayıtlı işsizler, Türkiye toplamında olduğu gibi, ildeki toplam işsizlerin dörtte üçünü oluşturmaktadır. 15-19 yaş grubundaki işsizlerin toplam işsizler içindeki payı ise Türkiye ortalamasından daha yüksektir. İlde % 6,5 olan 15-19 y grubunun payı, Türkiye toplamında % 6,2'dir.

Tablo 9. Kayıtlı İşsizlerin Eğitim Durumuna Göre Dağılımı, 2012

Toplam			Okur Yazar Olmayan	Okur Yazar	İlköğretim	Ortaöğretim (Lise)	Önlisans	Lisans	Yüksek Lisans	Doktora
Kadın	Erkek	Toplam	Toplam	Toplam	Toplam	Toplam	Toplam	Toplam	Toplam	Toplam
5147	8609	13754	122	92	5248	6506	1054	718	16	0

Kaynak: İŞKUR

İlin eğitim seviyesi Türkiye ortalamasından daha düşük olmasına rağmen, kayıtlı işsizlerin dağılımında lise mezunlarının payı Türkiye ortalamasından daha yüksektir. İlde lise altı eğitimlilerinin kayıtlı işsiz içindeki payı % 39,8 ile % 48,0 olan Türkiye toplamının altında iken, lise mezunlarının payı % 47,3 ile % 31 olan Türkiye toplamından daha yüksektir. Yüksek okul mezunlarının payı %5,2.

Grafik 20. Kayıtlı İşsizlerin Öğrenim Durumuna Göre Dağılımı,%,2012

Kaynak: İŞKUR

İlde toplam işsizlerin içinde kadının payı Türkiye ortalamasından 0,7 puan daha düşüktür. Cinsiyetler arası dağılımda iki cinsiyet arasındaki en belirgin fark okur yazar olmayan gruptadır. Kırıkkale'de okur yazar olmayan kayıtlı işsizler arasında %0,5 olan kadın işsiz oranı, Türkiye'de % 39,7'dir. Toplamdaki kayılı işsiz oranı Türkiye ortalamasına oldukça yakın olsa da yüksek öğretim hariç diğer eğitim gruplarında kayıtlı kadın işsiz oranı Türkiye ortalamasından daha düşüktür.

Grafik 21. Kayıtlı İşsizler İçinde Öğrenim Durumuna Göre Kadın Payı, %,2012

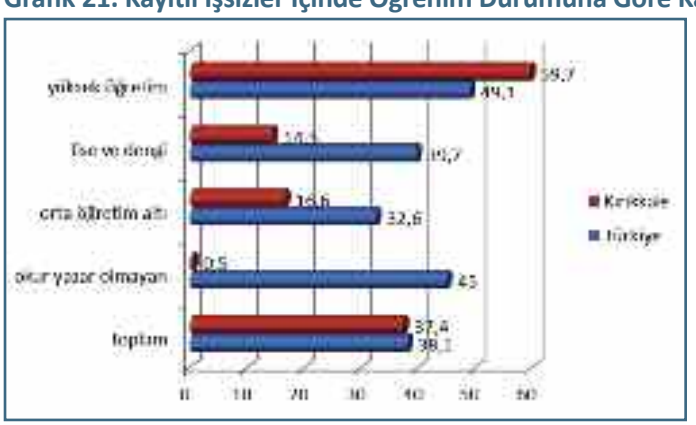

Kaynak: İŞKUR

Tablo 10. İşsizlik Sigortasından Yararlananların İktisadi Faaliyet Kolları ve Eğitim Durumlarına Göre Sayısı

İktisadi faaliyet kolları (NACE)	Eğitim Durumu					
	Okur Yazar Olmayan	Lise Altı Okul Mezunu	Genel Lise Mezunu	Lise Dengi Meslek Okulu Mezunu	Yüksek Okul veya Fakülte Mezunu	Toplam
Tarım, ormancılık ve balıkçılık	0	5	0	0	2	7
Madencilik ve taş ocakçılığı	0	11	0	0	1	12
İmalatı	1	65	41	0	11	118
Elektrik Gaz,Buhar ve iklimlendirme Üretim ve Dağıtımı	0	10	2	0	2	14
İnşaat	1	92	32	0	12	137
Toptan ve perakende ticaret;	2	57	92	0	16	167
Ulaştırma ve depolama	1	42	19	0	2	64
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	0	43	12	0	0	55
Bilgi ve iletişim	0	0	2	0	1	3
Finans ve Sigorta Hizmetleri	0	1	2	0	2	5
Mesleki,Bilimsel ve Teknik faaliyetler	0	9	13	0	9	31
İdari ve Destek Hizmetleri Faaliyeti	0	28	49	0	8	85
Kamu yönetimi ve savunma; zorunlu sosyal güvenlik	0	3	1	0	0	4
Eğitim	0	1	3	0	9	13
İnsan sağlığı ve Sosyal hizmet faaliyetleri	0	1	7	0	2	10
Kültür, sanat eğlence, dinlence ve spor	0	3	1	0	0	4
Diğer hizmet faaliyetleri	0	39	24	0	7	70
TOPLAM	**3**	**412**	**303**	**0**	**84**	**802**

Kaynak: İŞKUR

Bölgede işsizlik oranının en düşük olduğu eğitim grubu % 1,6 ile okur yazar olmayan gruptur. Bu grup işsizlik ödeneğinden yararlananlar arasında ise yine oldukça küçük bir oranı oluşturmaktadır. İşsizlik ödeneğinden en fazla yararlanan grup ise lise altı okul mezunlarıdır. Bunu sırayla genel lise mezunları ve yüksek eğimli grup takip etmektedir.

Tablo 11. Açık İşlerin Dağılımı, 2012

Meslekler	Açık İşler	
	Kamu	Özel
Büro ve Müşteri Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar	1	193
Büyükşehir Belediye Başkanı	0	0
Diğer(Ön Lisans)	0	0
Hizmet ve Satış Elemanları	1	1106
Kanun Yapıcı Üst Düzey Yönetici ve Müdürler	0	6
Nitelik Gerektirmeyen İşlerde Çalışanlar	534	1386
Nitelikli Tarım, Hayvancılık, Avcılık, Ormancılık ve Su Ürünlerinde Çalışanlar	4	7
Profosyonel Meslek Mensupları	0	154
Sanatkarlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar	47	487
Silahlı Kuvvetlerde Çalışanlar	0	0
Tesis ve Makine Operatörleri Montajcılar	11	258
Yardımcı Profosyonel Meslek Mensupları	37	244
Toplam	**635**	**3741**

Kaynak: İŞKUR

İlde özel sektörde tarım sektöründe açık iş bulunmamaktadır, özel sektör açık işin büyük bir kısmı tarım dışı sektörlere yöneliktir.

İlde 2012 yılı itibariyle 2,120 kişi işe yerleştirilmiştir. İlde işe yerleştirme oranı[6] %56,6'dır ve %55 olan Türkiye işe yerleştirme oranının üzerindedir.

Tablo 12.İşe Yerleştirilenler ve İşe Yerleştirme Oranı, 2012

	Sektörler	Açık iş	İşe yerleştirilenler	İşe yerleştirme %
KIRIKKALE	Tarım dışı	3662	2052	55,8
	Tarım	69	68	98,5
	Toplam	3741	2120	56,6

Kaynak: İŞKUR

Her iki cinsiyette de en fazla işe yerleştirme 20-24 yaş grubundadır. İşe yerleştirilen her 5 kişiden biri bu yaş grubundadır. Bu eğilim Türkiye ortalamasında 25-29 yaş grubunda öne çıkmaktadır. Yaş arttıkça beklendiği gibi işe yerleştirme oranları azalmaktadır.

[6] İşe yerleştirme oranı: İse yerleştirilen sayısı/ Açık iş sayısı*100

Kayıtlı işsizlerin % 34'ü işsiz iken işe yerleştirilenlerin % 26'sı kadındır. İlde kadınların işe yerleştirme oranı Türkiye ortalamasından düşüktür. Türkiye toplamında toplam işe yerleştirilenlerin % 28'i kadındır.

Tablo 13.Yaş Gruplarına Göre İşe Yerleştirmeler, 2012

	KIRIKKALE			TÜRKİYE (bin kişi)v		
	Erkek	**Kadın**	**Toplam**	**Erkek**	**Kadın**	**Toplam**
15-19	95	57	152	931	407	1.338
20-24	312	127	439	1.504	805	2.309
25-29	310	104	414	2.546	1.045	3.591
30-34	279	101	380	2.837	1.128	3.965
35-39	213	88	301	2.497	1.014	3.511
40-44	166	50	216	2.265	954	3.219
45-64	176	39	215	4.475	1766	6.241
65+	3	3	6	457	191	648
Toplam	**1.554**	**563**	**2.120**	**17.512**	**7.309**	**24.821**

Kaynak: İŞKUR

İşe yerleştirilenlerin % 49,5'İ ilköğretim mezunudur. Bu oran % 54,5 olan Türkiye toplamının altındadır. İşe yerleştirilen erkeklerin % 52'si, kadınların % 44'ü ilköğretim mezunudur. İkinci sırada % 42,6 ile ortaöğretim mezunları gelmektedir. İşe yerleştirilenlerin sadece %7,7'si ön lisans, lisans ve yüksek lisansı da içeren yüksek eğitimlilerdir.

Tablo 14.Eğitim Durumuna Göre İşe Yerleştirmeler, 2012

	KIRIKKALE		
	Erkek	**Kadın**	**Toplam**
Okuma yazma bilmeyenler	0	0	0
Okur-yazar olanlar	0	2	2
İlköğretim	806	244	1.050
Ortaöğretim	654	250	904
Ön lisans	61	31	92
Lisans	32	36	68
Yüksek lisans	1	3	4
Doktora	0	0	0
Toplam	**1.554**	**566**	**2.120**

Kaynak: İŞKUR

2012 yıl sonuna kadar İŞKUR tarafından açılan kurs sayısı 128'dir. Açılan kursların %36'sı istihdam garantili işgücü yetiştirme kursudur. İstihdam garantili kurslara , toplam kurs katılımcıların %63'ü olan 1162 kişi katılmıştır. Hem açılan istihdam garantili kurs sayısı, hem de bu kurslara katılma oranları Türkiye oranlarına çok yakındır.

Tablo 15.Düzenlenen Kurs ve Katılımcı Sayısı, 2012

	KIRIKKALE	
	Kurs Sayısı	**Katılan Sayısı**
UMEM Projesi	19	232
Staj	50	236
İstihdam garantili işgücü yetiştirme kursları	46	1162
Diğer kurslar	13	217
Toplam	128	1842

Kaynak: İŞKUR

Kursa katılanların cinsiyet oranına bakıldığında erkeklerin oranının fazla olduğu gözlenmektedir. Ama yine de bu oranlar Türkiye ortalamasına oldukça yakındır.

Tablo 16. Kursa Katılanların Cinsiyete Göre Dağılımı,2011

	KIRIKKALE			TÜRKİYE		
	Erkek	**Kadın**	**Toplam**	**Erkek**	**Kadın**	**Toplam**
Kursa katılan sayısı	1227	967	2194	147.109	102.907	250.016
Kursa katılan sayısı%	56	44	100	58,8	41,2	100

Kaynak: İŞKUR

İKİNCİ BÖLÜM
İŞGÜCÜ PİYASASITALEP ARAŞTIRMASI SONUÇLARI

İstihdamın artırılması ve işsizliğin azaltılması; eğitimin işgücü talebine duyarlılığının artırılması, işgücü arz ve talebinin doğru olarak tespit edilmesine ve buna uygun politikaların geliştirilmesine bağlıdır. Bu hedef doğrultusunda Kırıkkale ilinin işgücü piyasası talep boyutunu tespit edebilmek amacı ile[7] 2012 yılından başlayarak yılda bir kez olmak üzere periyodik işgücü piyasası talep araştırması yapılması planlanmıştır.

Uygulaması ilk kez 2012 Eylül ve Ekim aylarında yapılan bu araştırma ile Kırıkkale ilinde mevcut, geçmiş ve gelecek dönemde meydana gelen veya gelmesi beklenen mesleki değişim ve gelişimler izlenecektir. 1-9 çalışanı olan mikro ölçekli işyerlerindeki hızlı açılıp kapanma oranları dikkate alınarak, araştırmanın kapsamı Kırıkkale ilinin tüm ilçe ve köylerinde bulunan özel sektör, 10 ve daha fazla çalışanı olan yerel birim işyerleri olarak tanımlanmıştır.

10 ve üzeri çalışanı olan işyeri sayısının çok fazla olmaması örnekleme yerine tam sayımın tercih edilmesine yol açmıştır.[8] Araştırmanın çerçevesi Türkiye İşyeri Kayıtları Sistemidir. İşyeri listeleri her yılın Nisan ayı itibariyle güncelleştirmesine, mikro ölçekli işyerleri kapsam dışında tutulmasına ve alana çıkılmadan önce işyerleri listesi, SGK ve İŞKUR İl Müdürlükleri gibi diğer adres kaynakları ile de kontrol edilmesine rağmen, alanda bazı adreslerin bulunmasında problem ile karşılaşılmıştır. Alan uygulaması sırasında karşılaşılan diğer bir sorun da işyeri faaliyetleri ve işyeri büyüklüklerinde görülen değişikliklerdir. Özellikle 10-49 büyüklüğündeki işyerlerinden bir kısmı 1-9 büyüklükteki işyerlerine kayma göstermiştir.

İşyerleriyle yüz yüze görüşme yöntemiyle (Araştırmanın saha çalışmasının tamamı İŞKUR personeli tarafından gerçekleştirilmiştir) gerçekleştirilen "İl İşgücü Piyasası Talep Araştırması İşyeri Bilgi Formu"[9] kapsamında,

- Temel işletme bilgileri
- Mevcut istihdam bilgileri (Cinsiyet, meslek)
- Açık iş, (Meslek, Talep edilen eğitim ve beceri düzeyleri, Karşılanma yolları)
- Temininde güçlük çekilen meslekler, (Meslek, Güçlük nedeni ,)
- 2012 yılı içerisinde işe giriş-çıkışlar,

31 Aralık 2012 ve 30 Haziran 2013 tarihleri itibariyle artış/azalış olacağı düşünülen mesleklere ilişkin sorular sorulmuştur.

[7]Araştırma yöntemi için Ek 4'e bakınız
[8]Tam sayımın tercih edilmesinde İŞKUR'un kendi alt yapısını güncellemek istemesi de önemli bir etken olmuştur.
[9]Soru Formu Ek 1'de verilmiştir.

İktisadi faaliyetlerin sınıflamasında Avrupa Birliği Ekonomik Faaliyetler Sınıflaması NACE Rev.2 kullanılmış ve sınıflamada yer alan 21 ana sektörden 17'si[10] kapsama dahil edilmiştir.Talep Araştırması, bahsi geçen 17 sektör bazında il tahmini vermek üzere planlandığından mesleklere göre yapılan genellemelerin ihtiyatla karşılanması gerekir. Çünkü mesleklere göre bir çerçeve olmadığı için tabakalamaya mesleki kırılım dahil edilememiştir. Dolayısıyla rapordaki mesleklere ilişkin bilgiler detay olarak sunulmuştur.

İŞYERLERİ VE MEVCUT İSTİHDAM

Araştırma sonuçlarına göre işyerlerinin büyük çoğunluğu toptan ve perakende ticaret sektöründe faaliyet göstermektedir. Her 100 işyerinin 27,8'i ticaret sektöründedir. Bu sektörü % 12,7 ile inşaat ve % 12,2 ile imalat sektörü takip etmektedir. Üç sektördeki işyerleri, araştırmaya cevap veren işyerlerinin üçte ikisini oluşturmaktadır. Dördüncü sırada % 8,8 ile Eğitim sektörü yer almaktadır. Araştırma kapsamına giren Gayrimenkul Faaliyetleri ile Kültür, sanat, eğlence, dinlence ve spor sektörlerinde işyeri yoktur. Türkiye genelinde ise sıralama İmalat, Toptan ve Perakende Ticaret ve İnşaat sektörleri şeklindedir.

Grafik 22.İşyerlerinin Sektörel Dağılımı,%,2012

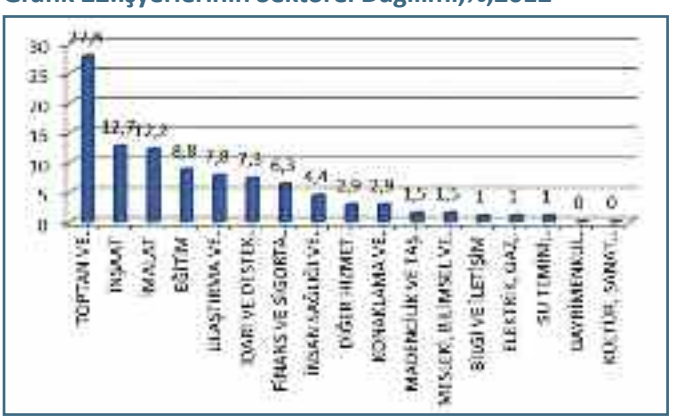

Kaynak: İPTA

İlde 50 ve üzeri çalışanı olan işyerlerinde sektör sıralaması yer değiştirmektedir. İlk sırada toptan ve perakende ticaret sektörü yer almakta, bu sektörü idari ve destek hizmetleri sektörü takip etmektedir. 50 ve üzeri çalışanı olan işyerlerinin % 31,3'ü toptan ve perakende , % 11,5'i idari ve destek hizmetler sektöründedir. Bu iki sektörü yine imalat sektörü takip etmektedir.

[10] Madencilik ve taşocakçılığı; İmalat; Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı; İnşaat; Toptan ve perakende ticaret, motorlu kara taşıtlarının ve motosikletlerin onarımı; Ulaştırma ve depolama; Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri; Bilgi ve iletişim; Finans ve sigorta faaliyetleri; Gayrimenkul faaliyetleri; Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler; İdari ve destek hizmet faaliyetleri; Eğitim; İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri; Kültür,sanat,eğlence,dinlence ve spor; ve Diğer hizmet faaliyetleri.

Araştırma sonuçlarına göre çalışanların % 76'sı toptan ve perakende ticaret, idari ve destek hizmetler ve imalat sektöründe yer almaktadır. En fazla çalışanı olan sektör toptan ve perakende ticaret sektörüdür. Türkiye genelinde ise imalat sektörüdür. Çalışanların sektörel dağılımı ilk sıradan sonra Türkiye ile pareleldir ve Türkiye de olduğu gibi ikinci sırada idari ve destek hizmetler sektörü vardır. Toptan ve perakende sektörünü ilde % 11,5 ile idari ve destek hizmetler ve %9,9 ile imalat sektörü takip etmektedir.

Grafik 23.Sektörlere Göre Toplam Çalışanların Dağılımı,%, 2012

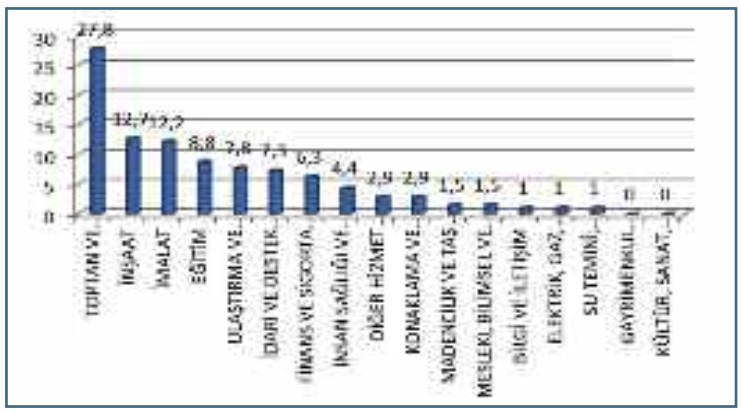

Kaynak: İPTA

Çalışanların büyük çoğunluğu erkektir. Çalışanlar içerisinde kadınların oranı % 18'dir. Türkiye geneli için bu oran %25,3'tür. Kadın çalışanların toplam çalışanlar içindeki payı Türkiye ortalamasından düşük olmakla birlikte, kadın çalışanların görece olarak ağırlık kazandıkları sektörler Türkiye ile aynı eğilimi göstermektedir. Hem Kırıkkale'de hem de Türkiye'de kadınların biraz daha ağırlık kazandıkları sektörlerdeki işyerlerinin toplam işyerleri içindeki payları da çok azdır.

Tablo 17.Sektörlere Göre Çalışan Oranları ,%,2012

SEKTÖRLER	ERKEK ÇALIŞMA ORANI	KADIN ÇALIŞMA ORANI	SEKTÖRDEKİ İŞYERLERİNİN TOPLAM İŞ YERİ İÇİNDEKİ ORANI
BİLGİ VE İLETİŞİM	83,3%	16,7%	0,3%
DİĞER HİZMET FAALİYETLERİ	95,5%	4,5%	5,2%
ELEKTRİK, GAZ, BUHAR VE İKLİMLENDİRME ÜRETİMİ VE DAĞITIMI	100,0%		0,6%
EĞİTİM	90,7%	9,3%	9,2%
FİNANS VE SİGORTA FAALİYETLERİ	12,9%	87,1%	3,6%
KONAKLAMA VE YİYECEK HİZ. FAALİYET.	74,8%	25,2%	1,9%
MADENCİLİK VE TAŞ OCAKÇILIĞI	100,0%	0,0%	0,9%
MESLEKİ, BİLİMSEL VE TEKNİK FAALİYET.	94,1%	5,9%	1,5%
SU TEMİNİ; KANALİZASYON, ATIK YÖNETİMİ VE İYİLEŞTİRME FAALİYETLERİ	100,0%	0,0%	0,7%
TOPTAN VE PERAKENDE TİCARET; MOTORLU KARA TAŞITLARININ VE MOTOSİKLETLERİN ONARIMI	46,1%	53,9%	31,3%
ULAŞTIRMA VE DEPOLAMA	85,6%	14,4%	8,8%
İDARİ VE DESTEK HİZMET FAALİYETLERİ	82,4%	17,6%	11,5%
İMALAT	90,3%	9,7%	9,9%
İNSAN SAĞLIĞI VE SOSYAL HİZ. FAALİYET.	40,3%	59,7%	5,6%
İNŞAAT	95,1%	4,9%	9,2%

Kaynak: İl İPTA

Örneğin çalışanlarının büyük çoğunluğu (% 87) kadın olan finans ve sigorta faaliyetlerindeki işyerlerinin toplam içindeki ağırlığı % 3,6, çalışanlarının üçte ikisinin kadın olduğu insan sağlığı ve sosyal hizmetler sektörü sektörü işyerlerinin toplam ağırlığı içindeki oranı % 5,6 ,çalışanlarının % 25,2'sinin kadın olduğu konaklama ve yiyecek hizmet faaliyetleri sektörünün toplam iş yeri içindeki oranı % 1,9 şeklindedir.

İlde erkeklerin ve kadınların en çok istihdam edildiği sektör Toptan ve Perakende Ticaret sektörüdür. Türkiye genelinde ise her iki grup içinde imalat sektörüdür. İlde erkekler daha sonra sırası ile İdari ve Destek Hizmetleri, İmalat ve İnşaat sektörlerinde istihdam edilirken kadınlar ise İnsan sağlığı ve sosyal hizmetler, Eğitim ve İdari ve Destek Hizmetleri sektörlerinde çalışmaktadır.

Araştırma kapsamında bulunan işyerlerinde çalışanların % 26'sı nitelik gerektirmeyen mesleklerde, % 20'si hizmet ve satış elemanlarında, % 14,5'i büro hizmetlerinde çalışan elemanlar meslek grubundadır. Türkiye genelinde de ilk sırada nitelik gerektirmeyen meslek grubu bulunmaktadır. Kırıkkale ilinde işyerlerinde toptan ve perakende ticaret sektörünün ağırlığı olduğu için hizmet ve satış elemanları ile büro hizmetlerinde çalışanların oranı Türkiye genelinin üzerindedir. Erkeklerin en fazla çalıştığı meslek grupları il geneli ile paraleldir. Kadınlarda ise Büro Hizmetlerinde çalışanlar ile Profesyonel meslek mensupları ilk sıralardadır. Daha sonra ise hizmet ve satış elemanları gelmektedir. Kadın çalışanların sade % 13,2'si nitelik gerektirmeyen mesleklerdedir. İlde kadınlar erkeklere göre daha fazla nitelik ve beceri ile eğitim düzeyi gerektiren meslek gruplarında istihdam edilmektedir.

Ana meslek gruplarının cinsiyetlere göre dağılımı da farklılık göstermektedir. Toplam çalışanların %18'ini kadınlar teşkil ederken, büro ve hizmet işlerinde çalışanların %32'sikadın, profesyonel meslek gruplarının da %38'i kadındır. Buna karşılık yöneticilerin sadece %7'si, teknisyenler, teknikerler ve yardımcı profesyonel meslek mensuplarının %17'si kadındır.

Grafik 24.Ana Meslek Gruplarına Göre Cinsiyet Oranları,%

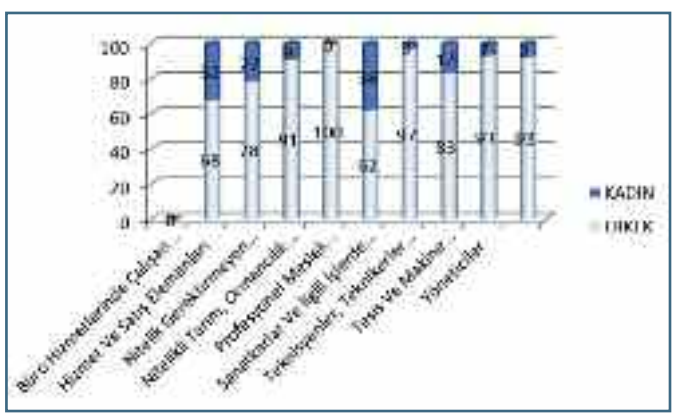

Kaynak: İl İPTA

Kırıkkale ilinde cinsiyet ayrımında en fazla çalışanın bulunduğu mesleklere aşağıdaki tabloda yer verilmiştir. Erkekler ile il genelinde en fazla çalışılan meslekler paralellik gösterirken kadınların ise en fazla çalışılan ilk 3 meslekten sonrası il geneli ile farklılık göstermektedir.

Tablo 18.Cinsiyetlere Göre En Fazla Çalışanı Olan On Meslek

İlk On Meslek (Toplam)	%	İlk On Meslek (Erkek)	%	İlk On Meslek (Kadın)	%
Beden İşçisi (Genel)	11,1%	Beden İşçisi (Genel)	13,2%	Beden İşçisi (Temizlik)	9,3%
Beden İşçisi (Temizlik)	10,4%	Beden İşçisi (Temizlik)	10,6%	Büro Memuru (Genel)	7,9%
Satış Danışmanı	5,9%	Satış Danışmanı	5,6%	Satış Danışmanı	7,6%
Büro Memuru (Genel)	4,4%	Şoför-Yük Taşıma	4,5%	Diğer Orta Öğretim Öğretmenleri	6,0%
Şoför-Yük Taşıma	3,7%	Büro Memuru (Genel)	3,6%	Kasiyer	5,3%
Garson (Servis Elemanı)	2,4%	Garson (Servis Elemanı)	2,7%	Sekreter	4,9%
Diğer Orta Öğretim Öğretmenleri	2,2%	Kalıpçı-Pres	2,6%	Hemşire	3,3%
Kalıpçı-Pres	2,1%	Beden İşçisi (İnşaat)	2,3%	Çocuk Bakıcısı	3,2%
Kasiyer	1,9%	Şoför (Yolcu Taşıma)	1,9%	Metal Mamuller Montaj İşçisi	2,7%
Beden İşçisi (İnşaat)	1,9%	Pazarlamacı (Satış Temsilcisi)	1,8%	Muhasebeci	2,5%
Toplam	**45,9%**	**Toplam**	**48,7%**	**Toplam**	**53,0%**

Kaynak: İl İPTA

AÇIK İŞLER

Çalışma kapsamında Eylül-Ekim 2012 referans döneminde Kırıkkale ilinde 201 kişilik açık iş bulunmaktadır. Araştırmaya cevap veren işyerleri itibariyle en fazla açık[11] iş toptan ve perakende ticaret sektöründedir. Kırıkkale ilinde 10'dan fazla çalışanı olan özel sektör işyerlerinde hem işyeri sayısı hem de çalışanlar itibariyle lokomotif sektör toptan-perakende ticarettir. Bu husus açık işlerde de kendini göstermekte ve en fazla açık işin olduğu sektör de toptan-perakende ticaret olmakta ve toptan –perakende ise ticareti ulaştırma ve depolama ve konaklama yiyecek içecek sektörü takip etmektedir. Açık işlerin % 32,3'ü toptan ve perakende ticaret , %29,4'ü ulaştırma ve depolama % 8,4'ü konaklama ve yiyecek içecek sektöründedir. Çalışanların önemli bir kısmının İdari ve Destek hizmetleri sektöründe olmasına rağmen bu sektörde hiç açık iş olmaması dikkat çekicidir.

Grafik 25.Açık İşlerin Sektörlere Göre Dağılımı,%,2012

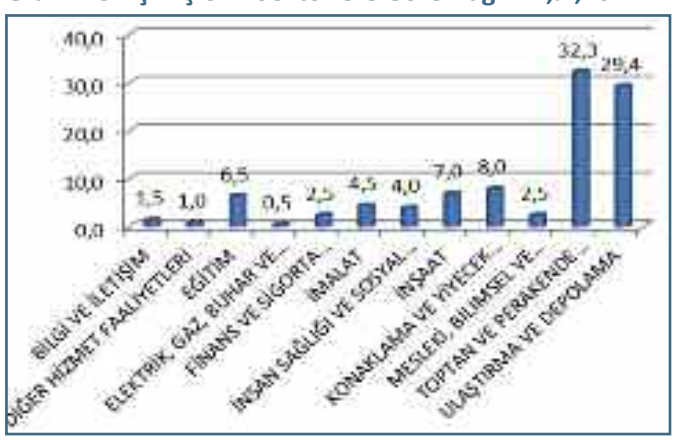

Kaynak: İl İPTA

Anket uygulanan işyerlerinde açık iş oranı[12] %3,5'dir. Açık iş oranı itibariyle önde gelen sektör bilgi ve iletişim sektörüdür. Sektörde açık iş oranı % 14,3'tür. Sektörde çalışan sayısının az olması ekonomide bu oranın önemini henüz hissettirmese de sektörün gelişimi ile birlikte bu yöndeki talep kendini etkin olarak hissettirecektir.

[11]Açık iş yeni yaratılmış, dolu olmayan veya yakında boşalacak bir pozisyon olarak tanımlanır. İşveren, bu pozisyon için, kurum dışından uygun bir aday bulmak amacıyla aktif olarak adım atmaktadır ve daha fazla adım atmaya da hazırdır; ve bu pozisyonu ya hemen ya da yakın bir gelecekte doldurmayı planlamaktadır. İşgücü talep araştırması kapsamında işyerleri ziyaret edildiğinde mevcut olan açık işler derlenmiştir.

[12] Açık iş oranı (AİO) açık olan toplam pozisyonların oranını ölçer ve şu şekilde ifade edilir:
AİO = Açık İşlerin Sayısı / (Mevcut Çalışanların Sayısı + Açık İşlerin Sayısı) * 100.

Grafik 26.Sektörlere Göre Açık İş Oranları,%,2012

Kaynak: İl İPTA

İlde açık iş oranı %3,3 olan Türkiye toplamının üzerindedir. İlde açık iş oranı itibariyle ilk sırada yer alan bilgi ve iletişim sektöründe Türkiye açık iş oranı %2,6'dır. İmalat sektöründeki açık iş oranı ilde %1,6 iken Türkiye'de %5, ilde %3,6 olan ticaret sektörü açık iş oranı Türkiye'de %3,8'dir. En az açık iş oranına sahip sektör %0,7 ile diğer hizmet faaliyetleri sektörüdür.

Ana meslek grupları itibariyle en fazla ihtiyaç duyulan meslek grubu %31 ile hizmet ve satış elemanlarıdır. Bu ana meslek grubunu %20 ile nitelik gerektirmeyen meslekler ve ilgili işlerde çalışanlar ve %15 ile profesyonel meslek grupları takip etmektedir. Türkiye genelinde ise en fazla açık iş Sanatkarlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar, tesis ve makine operatörleri ve montajcılar ile nitelik gerektirmeyen meslek gruplarındadır.

Grafik 27.Ana meslek Gruplarına Göre Açık vİşlerin Dağılımı,%,2012

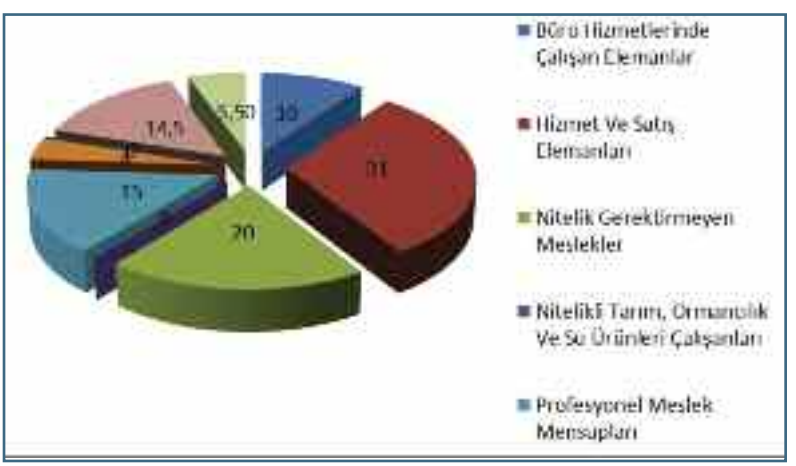

Kaynak: İl İPTA

Ana meslek grupları itibariyle Türkiye'de açık iş oranının en yüksek olduğu ana meslek grubu %7,2 ile sanatkarlar ve ilgili işlerde çalışanlar iken ilde teknisyen, tekniker ve yardımcı grubudur. Bu gruptaki açık iş oranı %8,3'tür.

Grafik 28.Ana Meslek Gruplarına Göre Açık İş Oranları,%,2012

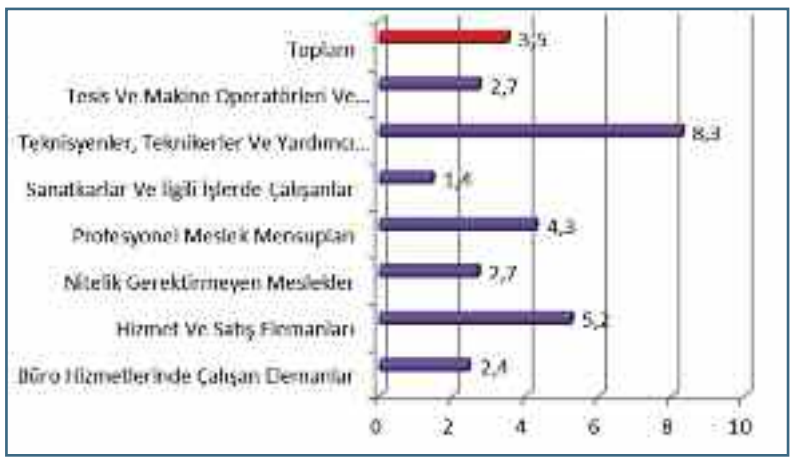

Kaynak: İl İPTA

İlde ikinci sırada %5,2 ile hizmet ve satış elemanları grubunda çalışanlar yer alırken, üçüncü sırada profesyonel meslek grupları onu da aynı oranda olan tesis ve makine operatörleri ile nitelik gerektirmeyen meslekler takip etmektedir.

Kırıkkale ilinde 50 farklı meslekte açık iş tespit edilmiştir. Açık iş olan meslekler daha çok hizmet sektörüne ilişkin mesleklerdir. İlk on mesleğin toplam içerisindeki ağırlığı % 58,7'dir.

Tablo 19.En fazla Açık İş Belirten On Mesleğin Toplam Açık İş İçindeki Oranı,%,2012

Beden İşçisi (Temizlik)	9,5
Garson (Servis Elemanı)	9,5
Elektronik Haberleşme (Telekomünikasyon) teknikeri	6,5
Satış Elemanı (Tanıtım)	6
Beden İşçisi (Genel)	6
Komi (Garson Yardımcısı)	5
Pazarlamacı (Satış Temsilcisi)	4,5
Kasiyer	4,5
Şoför (Yolcu Taşıma)	4,5
Beden İşçisi (İnşaat)	3

Kaynak: İl İPTA

Açık işlerde istenen eğitim düzeyinde en çok dikkat çeken husus genelde herhangi bir eğitim düzeyinin istenmemiş olmasıdır. İşverenlerin çoğu talep edilen eğitim düzeyine fark etmez cevabını vermiştir.

Grafik 29.Açık İşler İçin İstenen Düzeyiler,%,2012

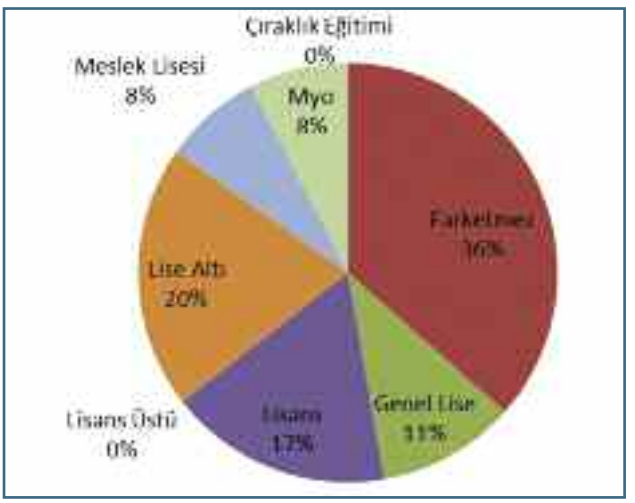

Kaynak: İl İPTA

Bu durum kendini Türkiye sonucunda da göstermektedir. Türkiye sonucunda oran ildeki oranla aynı (% 36) yine ilk sırada eğitim düzeyi farketmez sonucu yer almaktadır. İkinci sırada hem ilde (% 20) hem de Türkiye'de (% 28) lise altı eğitim gelmektedir.

İlde tüm açık işlerde fark etmez ve lise altı eğitim oranı % 56'dır. Genel lise %11 mesleki eğitim düzeyi % 8 olurken, lisans eğitimi % 17, MYO % 8 oranında talep edilmektedir. Çıraklık eğitimi ve yüksek lisans eğitim seviyelerini talep eden hiç bir işyeri olmamıştır. Türkiye sonucunda da meslek lisesi mezunları MYO mezunlarına tercih edilmektedir.

Açık işlerde ilk iki sıradaki meslek olan garson belirli bir eğitim ve beceri isteyen bir meslek olmasına rağmen bu meslek için de istenen eğitim düzeyinin farketmez olması dikkat çekicidir.

Beklendiği gibi meslek lisesi ve MYO mezunları az sayıda da olsa daha çok muhasebeci, banka gişe yetkilisi, mobilya imalatçısı, hemşire, harita teknikeri, inşaat teknikeri, fizik tedavi teknikeri, ön muhasebeci gibi mesleklerde yoğunlaşırken, lisans mezunları da diploması olmadan kesinlikle yapılamayacak olan inşaat, harita, gıda, tekstil mühendisi gibi mühendislik dallarında ve Türkçe, Almanca, sosyal bilimler gibi öğretmen sınıfında yoğunlaşmıştır.

İşverenlerin en çok talep edilen beceri meslekte yeterli bilgiye sahip olmaktır. Bu beceriyi fiziksel ve bedensel dayanıklılık, takım çalışması ile iletişim ve ifade yeteneği takip etmektedir. Türkiye genelinde de sıralama ildeki ile aynıdır.

En çok talep edilen ilk on meslekte istenen becerilerde beden işçisi(temizlik), garson ve elektronik haberleşme mesleklerinde; meslekte yeterli bilgi ile fiziksel güç aranmaktadır.

Grafik 30.Mesleklerde İstenen Bilgi ve Beceri Düzeyleri

Kaynak: İl İPTA

TEMİNİNDE GÜÇLÜK ÇEKİLEN MESLEKLER

Temininde güçlük çekilen meslekler işverenlerin açık işlerini istedikleri meslek ve/veya becerilere sahip çalışanlarla dolduramamaları veya zorluk çekerek doldurmaları durumunu ifade eder. Talep araştırması kapsamında işverenlere 2012 yılı içerisinde bu durumda oldukları meslekler sorulmuştur. İlde toplam 298 kişinin temininde güçlük çekildiği tespit edilmiştir.

Araştırma kapsamındaki işyerleri içinde en yüksek oranda eleman temininde güçlük çeken sektör toptan ve perakende ticarettir. İkinci sırada imalat(% 17,8) sektörü yer almaktadır. İlde üçüncü sırada (% 11,5) inşaat sektörü yer almaktadır. Türkiye genelinde ise İmalat, Toptan ve perakende Ticaret, Konaklama ve Yiyecek Hizmetleri ile İnşaat sektörleri gelmektedir.

Grafik 31.Temininde Güçlük Çekilen Mesleklerin Sektörel Dağılımı,%,2012

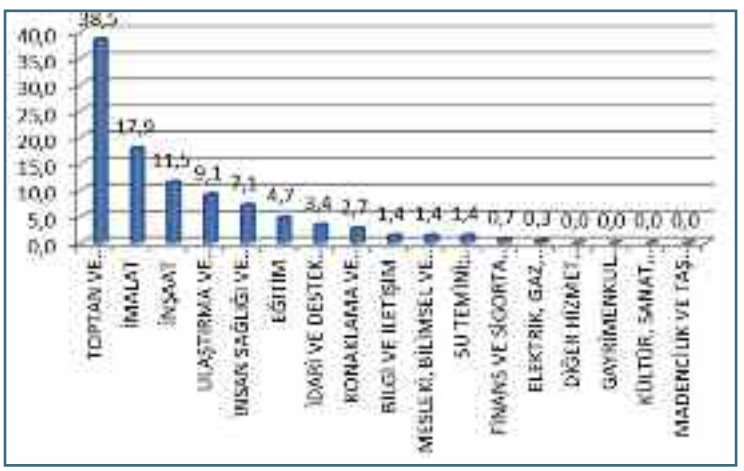

Kaynak: İl İPTA

İlde temininde güçlük çekilen mesleklerin % 32,9'u Hizmet ve satış elemanı meslek grubundadır. Daha sonra sırası ile sanatkarlar ve ilgili işlerde çalışanlar ile teknisyenler, teknikerler ve yardımcı profesyonel meslek mensupları meslek grupları gelmektedir. Nitelik gerektirmeyen mesleklerin oranı ise % 2,3'tür. Çalışanların % 26'sı, açık işlerin % 20'si nitelik gerektirmeyen mesleklerde iken temininde güçlük çekilen mesleklerin % 2,3'ünün ilgili meslek grubunda olması ilin işgücü piyasasında nitelik düzeyi düşük mesleklerde eleman bulmanın bir sıkıntı olmadığını göstermektedir. Ayrıca çalışan sayısına oranla daha az oranda niteliksiz eleman ihtiyacı bulunmaktadır.

Grafik 32.Temininde güçlük çekilen meslek grupları

Kaynak: İl İPTA

Temininde en zorluk çekilen meslek garson servis elemanıdır. Bu mesleği %6,7 ile şoför yük taşıma takip etmektedir. Temininde en zorluk çekilen meslekler sıralamasında ilk on meslekte yer alan diğerleri arasında ise fark minimum düzeydedir ve %5,4 ile kaynakçı (oksijen elektrik), gaz altı kaynakçısı %5,4 satış danışmanı % 4,4 seyahat servis elemanı% 4,0, pazarlamacı% 4,0, kasap % 4,0, pompacı,% 3,4 şeklindedir. Temininde güçlük çekilen meslekler açık işlere göre daha fazla mesleki nitelik ve beceri gerektiren mesleklerdir.

Tablo 20.Temininde güçlük çekilen meslekler

Garson (Servis Elemanı)	8,1%
Şoför-Yük Taşıma	6,7%
Kaynakçı (Oksijen Ve Elektrik)	5,4%
Gaz Altı Kaynakçısı	5,4%
Satış Danışmanı	4,4%
Seyahat Servis Elemanı (Host/hostes/otobüs-Tren)	4,0%
Pazarlamacı (Satış Temsilcisi)	4,0%
Kalıpçı-Pres	4,0%
Kasap	4,0%
Akaryakıt Satış Elemanı (Pompacı)	3,4%
Toplam	**49,3%**

Kaynak: İl İPTA

Hem Türkiye genelinde hem de Kırıkkale'de eleman Teminde güçlük çekilmesinin en büyük nedeni istenilen beceri ve niteliğe sahip eleman bulunamamasıdır. Daha sonra ilde iş tecrübesine sahip eleman bulunamaması ile ilgili meslekte eleman bulunamaması gelmektedir. İşveren kaynaklı nedenlerin ilde Türkiye geneline göre daha az oranda tercih edildiği görülmektedir.

Grafik 33.Meslek temininde güçlük çekilme nedenleri

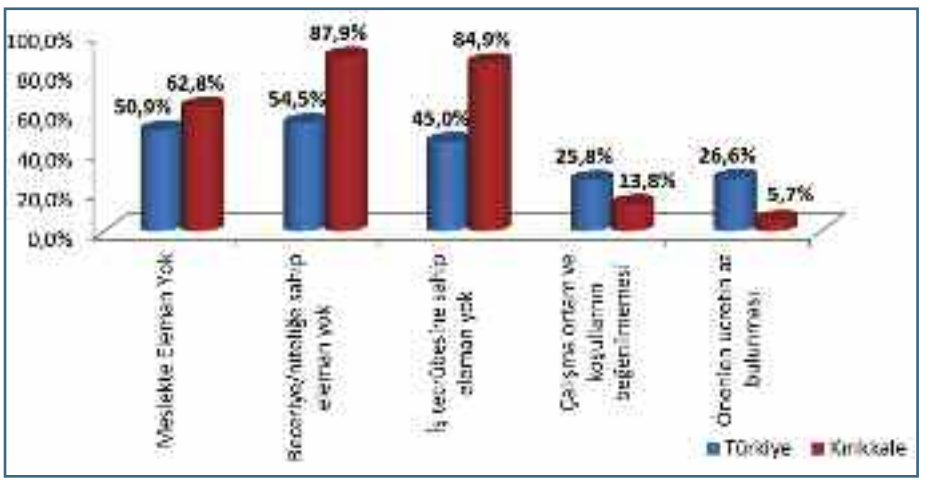

Kaynak: İl İPTA

İstenilen beceri ve niteliğe sahip olunmayan mesleklerin başında satış elemanı ,seyahat servis elemanı,gaz altı kaynakçısı şoför yük taşıma, acil tıp teknisyeni gelmektedir. Eleman bulunmayan mesleklerle, istenilen beceri ve niteliğe sahip olmayan meslekler paralellik göstermektedir.

2012 YILINDA İŞE GİRİŞ-ÇIKIŞLAR

2012 yılının başından araştırmanın uygulandığı tarihe kadar Kırıkkale ili 10+özel yerel birim işyerlerinde alınan eleman sayısı çıkartılan eleman sayısından fazladır. Elektrik, gaz ve buhar üretim ve dağıtımı, diğer hizmet faaliyetleri, ulaştırma ve depolama sektörlerinde net istihdam azalışı vardır. Yani bu dört sektörde çıkışlar girişlerden fazladır.

Lokomotif sektör olan toptan ve perakende ticarette işe giriş ve çıkışların oldukça yoğun olduğu gözlenmektedir. İdari ve destek hizmetler sektöründe nispeten de olsa işe giriş ve çıkış farkının az olması sektörün istikrarlı olduğuna işarettir. Kültür, sanat, eğlence ve gayrimenkul faaliyetler de işe giriş ve çıkışın olmaması dikkati çeken diğer bir noktadır.

Tablo 21.İşe Giriş Ve Çıkışlar,2012

Sektör	İşe Girişler	İşten çıkışlar
BİLGİ VE İLETİŞİM	2	0
DİĞER HİZMET FAALİYETLERİ	27	46
ELEKTRİK, GAZ, BUHAR VE İKLİMLENDİRME ÜRETİMİ VE DAĞITIMI	6	7
EĞİTİM	73	43
FİNANS VE SİGORTA FAALİYETLERİ	14	8
GAYRİMENKUL FAALİYETLERİ	0	0
KONAKLAMA VE YİYECEK HİZMETİ FAALİYETLERİ	30	25
KÜLTÜR, SANAT, EĞLENCE, DİNLENCE VE SPOR	0	0
MADENCİLİK VE TAŞ OCAKÇILIĞI	25	8
MESLEKİ, BİLİMSEL VE TEKNİK FAALİYETLER	18	18
SU TEMİNİ; KANALİZASYON, ATIK YÖNETİMİ VE İYİLEŞTİRME FAALİYETLERİ	22	3
TOPTAN VE PERAKENDE TİCARET; MOTORLU KARA TAŞITLARININ VE MOTOSİKLETLERİN ONARIMI	452	402
ULAŞTIRMA VE DEPOLAMA	42	68
İDARİ VE DESTEK HİZMET FAALİYETLERİ	391	89
İMALAT	218	174
İNSAN SAĞLIĞI VE SOSYAL HİZMET FAALİYETLERİ	40	37
İNŞAAT	227	118
Genel Toplam:	**1586**	**1047**

Kaynak: İl İPTA

GELECEK DÖNEM İSTİHDAM EĞİLİMLERİ

Gelecek istihdam beklentisi kısa (altı aylık) ve orta (bir yıllık) dönemler itibariyle ölçülmek istenmiştir.

Gelecek istihdam beklentisinde ilde kısa ve orta dönem itibariyle sektörel dağılımda mevsimsel değişimler kendini göstermektedir. Araştırmaya cevap veren işyerleri itibariyle gelecek altı aylık dönemde en yüksek oranda istihdam artışı bekleyen işyerleri bilgi ve iletişim sektöründedir. Bilgi ve İletişim sektöründeki net istihdam artış beklentisi %22,2'dir. Daha sonra %20 ile madencilik ve taş ocakçılığı sektörü takip etmektedir. Kısa dönemde istihdam artışı bekleyen üçüncü sektör ise %12,6 ile konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetlerinde çalışan işyerleridir. İstihdamın en büyük üçüncü sektörü olan inşaat sektörü mevsimsellikten etkilenmekte ve 31 Aralık itibariyle sektörde net istihdam artışı beklenmemektedir. 31 Aralık itibariyle istihdam azalışının en fazla olması beklenen sektör 8,3 ile idari ve destek hizmet faaliyetleri sektörü, % 8,1 ile inşaat sektörüdür.

Tablo 22.Kısa ve Orta Vadede Net İstihdam Artışının Sektörlere Göre Dağılım,%,2012

Sektör	İşe Girişler	İşten çıkışlar
Bilgi ve iletişim	22,2%	22,2%
Diğer hizmet faaliyetleri	-2,4%	-1,7%
Eğitim	3,4%	0,8%
Finans ve sigorta faaliyetleri	0,0%	4,0%
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	12,6%	11,7%
Madencilik ve taş ocakçılığı	20,0%	20,0%
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	-4,7%	29,4%
Toptan ve perakende ticaret	6,7%	11,2%
Ulaştırma ve depolama	5,6%	7,8%
İdari ve destek hizmet faaliyetleri	-8,3%	30,7%
İmalat	1,3%	6,4%
İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri	1,3%	4,5%
İnşaat	-8,1%	16,5%
Genel Toplam:	**1,7**	**11,2%**

Kaynak: İl İPTA

İlde 31 Aralık 2012 tarihi itibariyle beklenen net istihdam değişim oranı % 1,7 iken, Türkiye genelinde % ,9'dur. 30 Haziran 2013 tarihi itibariyle ilde net istihdam beklenti oranı % 11,2'ye yükselirken Türkiye genelinde beklenti % 3,7 olmuştur.

Orta vadede yani 30 Haziran 2013 tarihi itibariyle ilde en fazla net istihdam artışı oranı olan sektör idari ve destek hizmet faaliyetleri sektörüdür. İdari ve destek hizmet faaliyetleri sektöründe net istihdam değişim oranı % 30,7'dir. Mevsimsellik nedeni ile Aralık ayında net istihdam artışı beklemeyen inşaat sektöründe Haziran ayında istihdam artışı beklenmektedir.İnşaat sektöründe net istihdam değişim oranı %16,5'dir. Toptan ve perakende ticaret sektöründeki oran %11,2'dir. 30 Haziran itibariyle net istihdam azalışı bekleyen tek bir sektör vardır o da diğer hizmet faaliyetleridir.

Tablo 23.En Fazla İstihdam Artışı Beklenen 20 Meslek

EN FAZLA İSTİHDAM ARTIŞI BEKLENEN 20 MESLEK	
31 ARALIK 2012	**30 HAZİRAN 2013**
Satış Danışmanı	Beden İşçisi (Temizlik)
Garson (Servis Elemanı)	Satış Danışmanı
Kasiyer	Beden İşçisi (Genel)
Şoför (Yolcu Taşıma)	Kasiyer
Komi (Garson Yardımcısı)	Garson (Servis Elemanı)
Kasap	Şoför (Yolcu Taşıma)
Şoför-Yük Taşıma	Kalıpçı-Pres
Akaryakıt Satış Elemanı (Pompacı)	Diğer Agronom Ve İlgili Danışmanlar
Şarküteri, Bakkal Ve Gıda Pazarları Satış Elemanı	Akaryakıt Satış Elemanı (Pompacı)
Hemşire	Demirci (Makine İle)
Banka Gişe Yetkilisi	Sıvacı
Su Presi Operatörü-Metal Boru İmalatı	Tıbbi Sekreter
Manav	Banka Gişe Yetkilisi
Sınıf Öğretmeni	Kapıcı-Kaloriferci
Büro Memuru (Genel)	Kat Görevlisi-Temizlik
Satış Temsilcisi/plasiyer	Beden İşçisi (İnşaat)
Ebe	Pazarlamacı (Satış Temsilcisi)
CNC Tezgâh Operatörü	Kasap
Aşçı	Manav
Duvarcı	Gişe Memuru-Ptt

Kaynak: İl İPTA

Hangi mesleklerin istihdamında artış ya da azalış olacağına dair öngörü sahibi olmanın en büyük faydası Aktif İşgücü Politikalarını bu mesleklere yöneltmektir. Bu sayede istihdamın artırılmasına ve işsizliğin azaltılmasına doğrudan katkı sunulmaktadır.

31 Aralık 2012 ve 30 Haziran 2013 tarihlerinde istihdam en fazla istihdam artışı beklenen meslekler incelendiğinde 8 mesleğin her iki tarihte ilk 20 içerisinde olduğunu görmekteyiz.

Tablo 24.En Fazla İstihdam Azalışı Beklenen 20 Meslek

EN FAZLA İSTİHDAM AZALIŞI BEKLENEN 20 MESLEK	
31 ARALIK 2012	**30 HAZİRAN 2013**
Bahçıvan	Operasyon Yetkilisi (Banka)
Demirci (Makine İle)	Direksiyon Eğitmeni
Sıvacı	Kurye
Pazarlamacı (Satış Temsilcisi)	Yönetici
Beden İşçisi (Genel)	(Bankalar Ve Diğer Mali Müesseseler)
Acil Tıp Teknisyeni	Lpg Dolum Ve Boşaltım İşçisi
Kalıpçı-Pres	
Diğer Boyacılar	
(İnşaat Ve Bakım Hariç) (Makineyle)	
Beden İşçisi (İnşaat)	
Direksiyon Eğitmeni	
Beden İşçisi (Temizlik)	
CNC Torna Tezgahı Operatörü	
İnşaat Kalfası (Genel)	
Operasyon Yetkilisi (Banka)	
Kurye	
Diğer Tuğla Örücüler, Taş Duvarcılar	
Diğer Ustabaşı/postabaşı/formenler	
Kule Vinç Operatörü	
Muhasebeci	
Gravürcü (Metal Baskı Plakaları Ve Ruloları) (Elle)	

Kaynak: İl İPTA

SONUÇ

Kırıkkale İli İşgücü Piyasası Analizi raporunun temel yaklaşımı işsizliğin azaltılması ve istihdamın artırılmasına yönelik politikaların geliştirilmesine yardımcı olmaktır. Bu doğrultuda ele alınacak temel husus işgücü arzı ve talebi arasındaki eşleşmeme, diğer bir ifade ile dengesizliktir. Dengesizliği ortaya çıkartabilmek için ilin işgücü arz ve talep yapılarının birlikte ele alınarak analiz edilmesi gerekmektedir.

Giriş bölümünde de açıklandığı gibi ilin işgücü piyasası arz yapısı ve arzı etkileyen değişkenler eldeki mevcut veriler kullanılarak analiz edilmiştir. Bu verilerin önemli bir kısmı il değil, İİBS2 bölümlenmesi doğrultusunda Kırıkkale, Aksaray, Niğde, Nevşehir, Kırşehir illerini kapsayan TR71 bölgesine aittir. Arza yönelik ikinci kısıtlama ise bu verilerin önemli bölümünün 2011 ve 2012 yılına ait olması, bir kısmının ise daha eski tarihlere dayanmasıdır.
Talep boyutunun tespiti için özel bir araştırma düzenlenmesine rağmen bu araştırmanın da kısıtları mevcuttur. En önemli kısıt araştırmanın temelini oluşturan adres listesinden kaynaklanmaktadır. Adres listesi 2012 Nisan ayında güncelleştirilmesine ve araştırma 10+çalışanı olan işyerlerini kapsayacak şekilde düzenlenmesine rağmen, 1-9 çalışanı olan işyerlerine ciddi oranda kayma ile karşılaşılmıştır. 10+ işyerlerinden 1-9'a kayma, 10 kişiden az çalışanı olan işyerlerinin de büyüme olasılığının olduğunu ortaya koymaktadır, fakat bu olasılığı ölçebilecek veri seti mevcut değildir.

Diğer bir önemli kısıt ise Türk işgücü piyasasının yapılanmasından kaynaklanmaktadır. Türkiye'de kayıt dışı çalışma oranı çok yüksektir. Bu durum kendini TR71 bölgesinde de göstermektedir. Bölgede tarım dışı sektörlerde kayıt dışı çalışma oranı %43,1'dir. Bu oran kadınlarda %65,9'a çıkmaktadır. İşverenlerin çalışanlarına yönelik araştırmalarda sadece kayıtlı elemanlarını bildirdiği, kayıt dışı çalışanlarına dair bir bilgi vermedikleri bilinen bir olgudur.

Araştırmanın diğer bir kısıt da işverenlerden mesleklere ilişkin yeterli bilgiyi ayrıntılı almada problem yaşanmasıdır. Bu durum özellikle kendini beden işçiliği mesleğinde yoğun olarak hissettirmektedir. İşverenlerin genel eğilimi temizlik, taşıma ve inşaat işlerine yönelik meslekleri tek bir kalem altında, beden işçisi olarak bildirmeleridir. Mesleklere yönelik diğer bir kısıt da Meslekler Sözlüğünde bazı mesleklerin tanımlanmasındaki eksikliklerdir. Bazı meslekler Sözlükte yer almamaktadır.

Tüm bu kısıtlara rağmen gerçekleştirilen Talep Araştırması bu güne kadar tüm iller itibariyle karşılaştırmaya imkan sağlayacak şekilde standartlaştırılmış bir araştırmadır ve zengin bir bilgi tabanına sahiptir.
Kırıkkale ili sosyo-ekonomik gelişmişlik sıralamasında 81 il içinde 41.sıradadır. Çalışabilir yaştaki nüfusun eğitim seviyesi Türkiye ortalamasından daha düşüktür. Çalışabilir yaştaki nüfusun ağırlıklı kısmını (%44,5) lise ve lise altı eğitimliler oluşturmaktadır. Kadınlar arasında özellikle diplomasızlık durumu erkeklere göre çok daha yaygındır. Okur yazar olmayan nüfusun %87'si kaınlardan oluşmaktadır. Nüfusun sadece %23'ü lise ve dengi okul mezunu, %7,5'i yüksek eğitimlidir.

Bu yapının işgücü piyasasını derinden etkilemesi kaçınılmazdır. Eğitim oranlarının düşüklüğü işgücü piyasasına girişi zorlaştırmaktadır.

Bölge istihdamının % 16,4'ü sanayi sektöründedir. Bölge sanayisi nitelikli elemana ihtiyaç duymamaktadır. Lise altı eğitimlilerin istihdamdaki oranı kadınlarda %20,9, erkeklerde %62,9 iken, sanayi sektöründe çalışanların %18,2'sini lise altı eğitimliler oluşturmaktadır. Sanayi sektöründe çalışanların %25,8'ini lise ve dengi okul mezunu, %11'i de yüksek okul mezunudur.
Bölgede istihdam oranı azalırken, işsizlik oranı artmaktadır. İşsizlik oranının yükselmesinde iki etken vardır. Genç nüfus ve kadınlar. 2011 yılı Hanehalkı İşgücü Anketi Sonuçlarına göre bölgede işsizlik oranı %12 iken, bu oran genç nüfusta %18'dir. Özellikle genç kadın nüfus işgücü piyasasına girmeye çalışmakta ve işsizlik oranı üzerinde etkili olmaktadır. Bölgede en yüksek işsizlik oranı %18,5ile 20-24 yaş grubundaki kadınlardadır.

Eğitim düzeyi kadınların işgücü piyasasına girişlerini erkeklerden daha fazla etkilemektedir. Yüksek eğitimli kadınlarda %14,1 olan işsizlik oranı erkeklerde sadece %8,4 dür. İlk kez iş arayan kadınların işsizlik süreleri de erkeklerden daha uzundur. Tüm bu göstergeler bölgede kadınlarda eğitimli, ilk kez işgücü piyasasına giren ve uzun süredir işsiz profili varlığını ortaya koymaktadır.

İŞKUR'a kayıtlı işsizler incelendiğinde aynı yapının Kırıkkale ili kayıtlı işsizleri için de geçerli olduğu görülmektedir. 2011 yılında en fazla kayıtlı işsiz 20-24 yaş grubundadır. Kayıtlı işsizlerin %28,5'i bu yaş grubundadır. İşsizlerin üçte ikiye yakını da 20-34 yaş grubundadır.

İlin eğitim durumuna paralel olarak kayıtlı işsizlerin yarısı lise altı eğitime sahiptir. Kayıtlı işsizlerin %5,2'si yüksek eğitimlidir. Kayıtlı işsiz istatistikleri ilde de bölge işsizlik yapısına benzer bir yapıyı ortaya koymaktadır. Bu istatistiklerde de eğitim seviyesi yükseldikçe kadınların işgücü piyasasına girmeleri artmaktadır. Yüksek eğitimlilerde bu oran %59'a yükselmektedir.

Grafik 34.Kayıtlı İşsiz İçinde Eğitim Düzeyine Göre Kadın Payı,%,2012

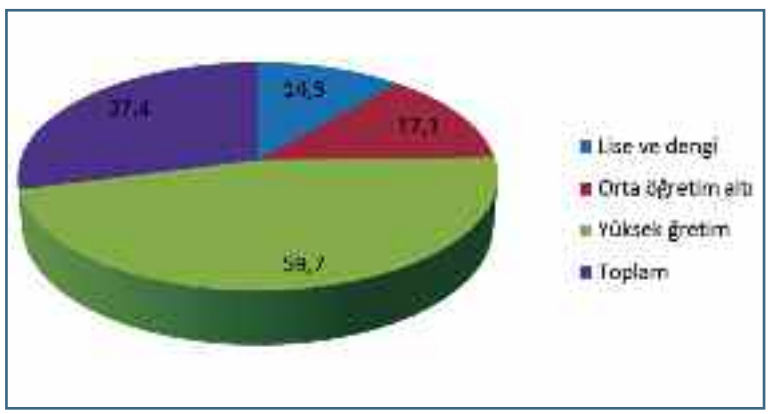

Kaynak: İŞKUR

Talep araştırması sonuçlarına göre toplam çalışanların sadece %17,8'i kadındır ve bu oran %25 olan Türkiye ortalamasının altındadır.

Kadın çalışanların görece olarak ağırlıklı çalıştıkları sektörler insan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri, eğitim sektörü, toptan ve perakende ticaret daha çok daha yüksek eğitim seviyesi gerektiren işyerleridir. Yukarıda açıklanan göstergelerle birlikte bu gösterge de Kırıkkale'de ancak daha yüksek eğitim seviyesine sahip kadınların işgücü piyasasına girme şansının olduğunu göstermektedir.

Araştırma sonuçlarına göre kadınların erkeklere göre görece hakim oldukları bazı meslekler vardır. Bunlar sekreter, müşteri temsilcisi,hemşire, operasyon yetkilisi, gibi yüksek eğitim seviyesi isteyen mesleklerdir.Fazla eğitim gerektirmeyen mesleklerde ise erkek çalışanların üstünlüğü fark edilmektedir. Diğer bir ifadeyle kadınlar belirli bir beceri ve eğitim gerektiren mesleklerde kendilerine daha fazla yer bulabilmektedir.

İlde açık işlerin karşılanma oranı, diğer bir ifade ile işe yerleştirme oranı %48,4 dür. Bu oran özel sektörde, %41,9'dur. Kayıtlı işsizlerin yaş dağılımı ve işe yerleştirme oranı dikkate alındığına bu oran doğal görülebilir. işe yerleştirilenlerin %26' kadındır.

Eğitim durumuna göre işe yerleştirmelerde kadın payları da bu eğilimi desteklemektedir. İşe yerleştirmelerde kadın payının en yüksek olduğu eğitim seviyesi orta öğretim düzeyidir ve işe yerleştirilen kadınların %44,1'i bu gruptadır.

Hedef istihdamın artırılması ise, istatistikler kadın istihdamını artırmadan bu hedefe ulaşmanın mümkün olmadığını göstermektedir. Bunun için de kadın eğitim seviyesinin artırılması ve düşük eğitim seviyesine sahip kadınların da istihdamına yönelik teşviklerin ve girişimcilik programlarının geliştirilmesi gerekliliktir. Kırıkkale'de İŞKUR'a kayıtlı kadın işsizlerin yarısı(%45) lise altı eğitimlidir. Bu kişilerin istihdamda yer alabilmeleri işverenin istediği mesleki becerilere sahip olacak şekilde eğitilmelerine bağlıdır.

Talep boyutu itibariyle, araştırma sonuçlarına göre Kırıkkale ilinde 10+ özel sektör yerel birim işyerlerinde çalışanlar sayısına göre lokomotif sektör hizmet sektörü olduğu için en fazla açık işte bu sektörde olmaktadır ancak temininde en fazla çekilen meslekler toptan ve perakende ticaret sektöründedir.

Buna karşılık açık iş oranları itibariyle önde gelen sektör bilgi ve iletişim sektörüdür. Sektörde açık iş oranı yaklaşık beşte birdir. Sektörde çalışan sayısının çok az olması (sadece binde 5) ekonomide bu oranın önemini henüz hissettirmese de sektörün gelişimi ile birlikte bu yöndeki talep kendini etkin olarak hissettirecektir.

Açık iş oranına bakıldığında bilgi ve iletişim sektöründe % 14,3, konaklama ve yiyecek hizmetlerinde %13,4, ulaştırma ve depolama sektöründe %10,8, mesleki bilimsel ve teknik faaliyetler de ise oran % 5,6 olmaktadır.

Açık iş oranının yüksekliğinin iki anlamı vardır. Ya istihdamda yaşanan yüksek artış, doldurulması gereken işler yaratmaktadır; ya da yüksek bir eleman devri nedeniyle yüksek açık iş yaşanmaktadır.

Elimizde şu aşamada ilde istihdam artışını gösterecek bir veri yoktur. Bu veri ancak gelecek yıl mevcut olacaktır. 10+ işyerlerinde tam sayımın uygulanması, gelecek yıl kapsanacak bir çok işyerinin bu yıl ile aynı olmasına yol açacak ve hem gruplandırılmış veriler hem de işyeri bazında açık iş oranı ve sebebi bulunabilecektir.

Ana meslek grupları itibariyle en yüksek açık iş oranının olduğu grup, teknisyenler, teknikerler, ve yardımcı elemanlar grubudur. İkinci sırada hizmet ve satış elemanları, üçüncü sırada nitelik gerektirmeyen meslekler grubu yer almaktadır. Açık iş oranı yüksek mesleklerin büyüme potansiyeli taşıdığını söylemek mümkündür.
Meslekler itibariyle de açık işin en fazla olduğu meslek beden işçisi(temizlik).Temizlik elemanlarını garsonlar takip etmektedir. Temininde en zorluk çekilen meslek garsondur. Bu mesleği şoför ve kaynakçı takip etmektedir.

İlde açık işlerde işverenlerin aradıkları elemanlarda istenilen eğitim düzeyine verdikleri "fark etmez" cevabı dikkat çekicidir. Açık işlerde ilk iki sıradaki mesleklerden biri olan garson gibi belirli bir eğitim ve beceri isteyen meslekler olmasına rağmen bu meslekler için de istenen eğitim düzeyi sorusuna verilen cevap "fark etmez " olmuştur. Bunun arkasında işverenlerin aradıkları elemanlarda eğitim düzeyinden çok meslekte yeterli bilgiye sahip olmalarını istemeleri etkendir.

Temininde güçlük çekilen mesleklerin bulunmama nedenleri sıralaması da bu görüşü teyit etmektedir. İşverenlerin büyük çoğunluğu istedikleri beceri ve niteliğe sahip eleman bulamadıklarını belirtmişlerdir. İkinci sırada elemanların yeterli iş tecrübesine sahip olmamaları, üçüncü sırada meslekte eleman bulunamaması gelmektedir.

Sadece ilk iki meslekte değil, ilk onda yer alan açık işlerle temininde güçlük çekilen meslekler arasında da büyük bir paralellik vardır. Aynı paralellik istenilen beceri ve niteliğe sahip olunmayan mesleklerde de görülmektedir. Becerilerin geliştirilerek işverenlerin istekleri doğrultusunda açık işlerin karşılanması bu mesleklere ve yukarıda belirtilen meslek gruplarına yönelik eğitim programlarını öncelikli hale getirmektedir.

Araştırma sonuçlarına göre işletmelerin gelecek beklentileri olumludur. Gerek kısa dönem (altı ay) , gerekse orta dönem (on iki ay) itibariyle en çok net istihdam artışı beklenen sektör idari ve destek hizmet faaliyetleri ,mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler ve bilgi ve iletişim sektörüdür.
Sanayi sektörünün ihtiyaç duyduğu nitelikli ara kademe insan gücünün yetiştirilmesi, ekonomik kalkınmanın hızlandırılmasına katkı sağlanması amacıyla; dar meslek alanları yerine geniş tabanlı sektörel eğitimin verildiği, modüler yapıyla esneklik özelliğine sahip ve çalışma yaşamının ihtiyaçlarına cevap verebilen bir mesleki ve teknik eğitim sistemi hedeflenmelidir.

Verilecek eğitimlerin gerçekten nitelikli olması, işletmelerin ihtiyaç duyduğu becerileri kazandırması ve istihdam garantili olması gerekir. Bu amaçla verilecek eğitimlerin biçim ve içerik açısından belirlenmesi noktasında mesleki eğitim uzmanlarının yanı sıra ilgili alanlardan işveren temsilcilerinin görüşlerinin alınması çok önemlidir.

İlde dikkat çeken diğer bir husus da özellikle de bazı sektörlerde görülen yüksek işe giriş ve çıkışlardır. Bu yüksek devinim ilde yüksek bir kayıtdışı istihdamın olduğuna dair kanaat oluşturmaktadır. Hem kayıtdışılığın önlenmesinde hem de devinimin işletme ve ekonomide sebep olduğu üretim kayıplarının, elemanları tekrar eğitme maliyetlerinin azaltılmasında da İŞKUR'a görev düşmektedir; işletmelerin eleman alımlarında İŞKUR'u daha fazla kullanmaları için oluşturulmuş olan teşvik sistemlerini işverenlere daha etkili yollarla anlatmak ve işe yerleştirilen elemanların takibini daha etkin yapmak.

KAYNAKÇA

Ekonomi Bakanlığı İstatistikleri
İŞKUR, İstatistik Yıllıkları
Kalkınma Bakanlığı İstatistikleri
MEB, İstatistik Yıllıkları
SGK, Aylık İstatistik Bülteni
TOBB İstatistikleri
TÜİK, Adrese Dayalı Nüfus İstatistikleri
TÜİK, Hanehalkı İşgücü Anketleri

EKLER

Ek 1- İl İşgücü Piyasası Talep Araştırması İşyeri Bilgi Formu

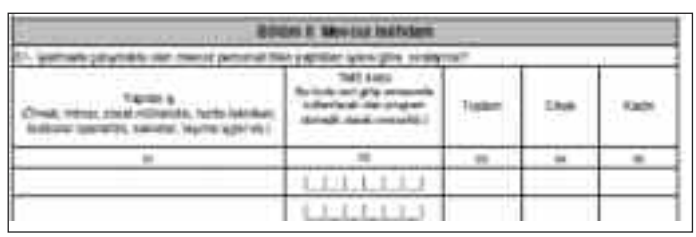

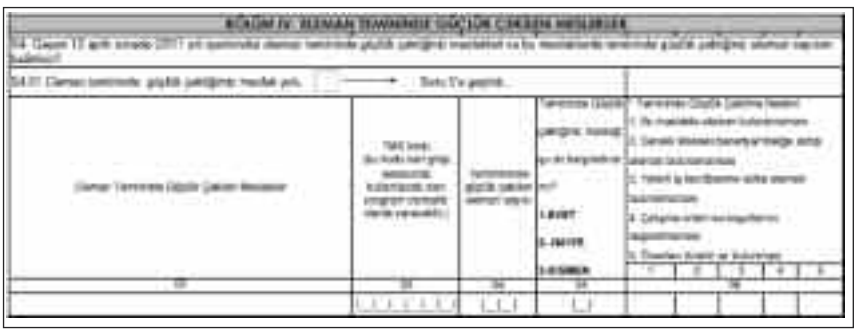

Ek 2- Araştırma Yöntemi

İşgücü Piyasası Araştırmasında amaç, kapsam dahilindeki sektör bazında İl ve Türkiye tahmini vermektir. Örnek hacmi istenilen düzeyde tahmin üretilmesini sağlayacak kriterler dikkate alınarak ve % 25 cevapsızlık oranı ilave edilerek 64 ilde tamsayım 15 ilde örnekleme şeklinde belirlenmiştir. Geri kalan 66 ilde ise 10+işyerlerinde tam sayım uygulanmıştır. Kırıkkale ili de tam sayım uygulanan illerden bir tanesidir.

Amaç: Talep araştırmasının amacı işsizliğin indirgenmesi ve iller bazında sektörlere göre istihdam politikalarının oluşturulması için işverenlerin talep boyutunu tespit etmek, işgücü piyasasında mevcut, geçmiş ve gelecek dönemde meydana gelen veya gelmesi beklenen mesleki değişim ve gelişimleri izlemektir.

Coğrafi kapsam: Tüm ilçe ve köyleri de kapsayacak şekilde tüm Kırıkkale ilidir.

Birim: Kırıkkale ilindeki 10 ve daha fazla kişi çalışanı olan yerel birim işyerleridir.

Yerel birim coğrafi olarak tanımlanan bir yerdeki mal ve hizmetlere ilişkin faaliyetleri ya da bunların bir kısmını yürüten bir girişim ya da girişimin bir parçasıdır. Yerel birim girişimin; merkez, büro, mağaza, büfe, fabrika, atölye, maden ocağı, şantiye, otel, lokanta, kafe, okul, hastane, depo gibi adresi coğrafi olarak tanımlanabilen bir yerdeki yerleşik olan bölümüdür. Bu yerde ekonomik faaliyet tek bir girişim için bir ya da daha çok kişinin tam gün ya da kısmi olarak çalışmasıyla yürütülür. Girişim merkezinin bulunduğu yer de bir yerel birimdir.

Çerçeve: TÜİK'in 2011 yılı İşyeri Kayıt Sistemi işyerleri listesini oluşturmuştur. Çeşitli nedenlerle görüşülemeyen işyerleri için işyeri cevapsızlık formu doldurulmuştur.

Sektörel kapsam: İktisadi faaliyetlerin sınıflamasında Avrupa Birliği Ekonomik Faaliyetler Sınıflaması NACE Rev.2 kullanılmış ve sınıflamada yer alan 21 ana sektörden 17'si kapsama dahil edilmiştir.

B	Madencilik ve Taşocakçılığı
C	İmalat
D	Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı
E	Su temini, Kanalizasyon, Atık Yönetimi ve İyileştirme Faaliyetleri
F	İnşaat
G	Toptan ve Perakende Ticaret, Motorlu Kara Taşıtlarının ve Motosikletlerin Onarımı
H	Ulaştırma ve Depolama
I	Konaklama ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri
J	Bilgi ve İletişim
K	Finans ve Sigorta Faaliyetleri
L	Gayrimenkul Faaliyetleri
M	Mesleki, Bilimsel ve Teknik Faaliyetler
N	İdari ve Destek Hizmet Faaliyetleri
P	Eğitim
Q	İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri
R	Kültür, Sanat, Eğlence, Dinlence ve Spor
S	Diğer Hizmet Faaliyetleri

Kapsanmayan sektörler

A	Tarım,Ormancılık,Balıkçılık
O	Kamu Yönetimi ve Savunma, Zorunlu Sosyal Güvenlik
T	Hanehalklarının İşverenler Olarak Faaliyetleri: Hanehalkları Tarafından Kendi Kullanımlarına Yönelik Olarak Ayrım Yapılmamış Mal ve Hizmet Üretim Faaliyetleri
U	Uluslar arası Örgütler ve Temsilciliklerinin Faaliyetleri

Meslek sınıflaması: Mesleklerin tespitinde kullanılan sınıflama ISCO 2008'in Türkiye uyarlaması olan Türk Meslekler Sözlüğüdür.

Veri derleme yöntemi: Kırıkkale ili talep araştırması alan uygulaması yüz yüze görüşme yöntemi ile 25 Haziran – 20 Temmuz 2012 tarihleri arasında uygulanmıştır.

Cevapsızlık düzeltmesi: Alan uygulaması sırasında alanda kapanan, faaliyeti kapsam dışına çıkan, mükerrer olan ve referans yılında faaliyette bulunmayan birimler kapsam dışında değerlendirilmiş, birimin cevap vermeyi reddetmesi, alanda bulunamaması, el değiştirmesi gibi cevapsızlık durumunun oluşması halinde cevapsızlık düzeltmesi yapılmıştır. Bu yolla değişkenler bazında elde edilen sonuçların cevapsızlık nedeniyle ortaya çıkacak yanlılık etkileri giderilmiştir. Cevapsızlık düzeltmesi aşağıdaki gibi hesaplanmıştır.

R®= cevapsızlık düzeltmesi
R®=seçilmiş uygun birim sayısı (kapsam dışı birimler hariç) / cevaplı birim sayısıdır.

Tamsayım Yapılan İllerin Adı	10+ İşyeri Sayısı	Tamsayım Yapılan İllerin Adı	10+ İşyeri Sayısı
Balıkesir	1.585	Bilecik	291
Manisa	1.582	Bingöl	281
Tekirdağ	1.545	Sinop	280
Hatay	1.416	Erzincan	278
Aydın	1.370	Kırşehir	260
Şanlıurfa	1.342	Artvin	244
Kahramanmaraş	1.327	**Kırıkkale**	**240**
Eskişehir	1.282	Siirt	233
Sakarya	1.250	Bitlis	216
Malatya	1.070	Ağrı	213
Afyonkarahisar	995	Çankırı	212
Elazığ	974	Muş	192
Ordu	962	Kars	177
Kütahya	890	Iğdır	162
Erzurum	856	Gümüşhane	127
Van	850	Kilis	119
Zonguldak	832	Hakkari	117
Sivas	804	Tunceli	93
Çorum	802	Bayburt	77
Çanakkale	753	Ardahan	57
Düzce	736	**Tamsayım Toplamı**	**38.698**
Uşak	691	**Örnekleme Yapılan İllerin Adı**	**10+ Örneklem İşyeri Sayısı**
Giresun	687		
Mardin	677		
Osmaniye	671	Adana	1.677
Adıyaman	644	Ankara	1.982
Batman	641	Antalya	1.745
Rize	607	Bursa	1.838
Aksaray	602	Denizli	1.507
Nevşehir	559	Diyarbakır	1.422
Edirne	517	Gaziantep	1.472
Isparta	505	İstanbul	2.132
Kırklareli	485	İzmir	1.881
Kastamonu	481	Kayseri	1.440
Yozgat	475	Kocaeli	1.737
Amasya	445	Konya	1.658
Niğde	423	Mersin	1.572
Bolu	406	Muğla	1.478
Karaman	393	Trabzon	1.393
Yalova	386	**Örneklem Toplam**	**24.934**
Burdur	364	Tokat (Pilot İl)	704
Şırnak	345	Samsun (Pilot İl)	1387
Bartın	303	**Araştırmada Seçilen Toplamişyeri**	**65.723**
Karabük	299		

Ek 3- Tanım ve Kavramlar Sözlüğü

İstihdam Politikası: Genel olarak, ekonomide mevcut istihdam düzeyinin korunması ve artırılması ve artırılması için hedefler belirlenmesidir.

İşgücü Piyasası: Potansiyel çalışanların emeklerini arz ettikleri, işverenlerin de, ihtiyaç duydukları işgücünü talep ettikleri pazardır.

İl İşgücü Piyasası: İşgücünün il düzeyinde arz ve talep olunduğu pazardır. İl düzeyinde işverenler birçok iş için çeşitli meslek dallarında işçi, çalışanlar da iş talep eder. Bu işler bakımından piyasa, il işgücü piyasasıdır.

İşgücü Piyasası Analizi: Belirli bir yer, bölge ya da ülkenin işgücü piyasasının niteliklerinin ve ayırıcı özelliklerinin incelenip çözümlenmesidir.

İşgücü Talebi: İşgücü talebi işverenlerin istihdam etmeyi istedikleri işçi sayısıdır.

İşgücü Arzı: Bireylerin her türden işgücü piyasasına pazarlamak üzere sundukları işgücü toplamıdır.

Tanımlanmış bir zaman dilimi (referans dönemi) içinde belirli bir yaş üzerindeki nüfus, işgücü bakımından üç temel gruba ayrılmaktadır; istihdam edilenler, işsizler ve işgücüne dahil olmayanlar. İstihdam edilenler ve işsizler, birlikte işgücünü oluştururlar. Yukarıda belirtilenler şu şekilde özetlenebilir;

Çalışma çağındaki nüfus: İşgücü+ İşgücüne dahil olmayanlar

İşgücü: İstihdam edilenler+ İşsizler

Kurumsal olmayan nüfus: Okul, yurt, otel, çocuk yuvası, huzurevi, hastahane, hapishane, kışla ya da orduevinde ikamet edenler dışında kalan nüfustur.

Kurumsal olmayan çalışma çağındaki nüfus: Kurumsal olmayan nüfus içerisindeki 15 ve daha yukarı yaştaki nüfustur.

Genç nüfus: 15-24 yaş grubundaki nüfustur.

İşgücü: İstihdam edilenler ile işsizlerin oluşturduğu tüm nüfusu kapsar.

İşgücüne Katılım Oranı: İşgücü katılım oranı bir ekonomide çalışan veya işsiz , ekonomik olarak aktif olan nüfusun çalışabilir yaştaki nüfusa olan oranını ifade eder.

$$\textit{İşgücüne Katılım Oranı} = \frac{\text{(İşgücü Arzı (İstihdam+İşsiz))}}{\text{(Kurumsal Olmayan Sivil Nüfus)}} \text{X100}$$

Çalışma hayatına katılımı ölçen bu gösterge, çalışma yaşındaki nüfusun ekonomik olarak aktif olan kesimini gösterir. Ülke mal ve hizmet üretiminde yer alabilecek işgücü arzının büyüklüğü hakkında bilgi verir. Cinsiyet ve yaş gruplarına ve eğitim durumuna göre işgücüne katılım oranı ekonomik olarak aktif nüfusun yapısı hakkında bir resim çizer.

Eğitim seviyelerine göre işgücü: Bu gösterge toplam işgücünü eğitim durumlarına göre analiz ederken, 25-29 yaş grubundaki yüksek eğitimlilerin işgücü içindeki oranına da özel önem verir.

İstihdam edilenler: Aşağıda yer alan işbaşında olanlar ve işbaşında olmayanlar grubuna dahil olan kurumsal olmayan çalışma çağındaki tüm nüfus istihdam edilen nüfustur.

İş başında olanlar: Yevmiyeli, ücretli, maaşlı, kendi hesabına, işveren ya da ücretsiz aile işçisi olarak referans dönemi içinde en az bir saat bir iktisadi faaliyette bulunan kişilerdir.

İş başında olmayanlar: İşi ile bağlantısı devam ettiği halde, referans haftası içinde çeşitli nedenlerle işinin başında olmayan kendi hesabına veya işveren olarak çalışanlar istihdamda kabul edilmektedir.

Üretici kooperatifi üyeleri, bir iş ya da meslekte bilgi veya beceri kazanmak amacıyla belirli bir menfaat (ayni ya da nakdi gelir, sosyal güvence, yol parası, cep harçlığı vb.) karşılığında çalışan çıraklar ve stajyer öğrenciler de istihdam halinde olanlar kapsamına dahil edilmektedirler.

İstihdam Oranı: Çalışanların çalışabilir yaştaki nüfusa oranıdır. Ülke ekonomisinin istihdam yaratma gücünü gösterir. Özelikle yaş, cinsiyet ve iktisadi faaliyetlere göre istihdama katılım oranı istihdam politikalarının oluşturulmasında kilit unsurlardır.

$$\textit{İstihdam Oranı} = \frac{\text{(Toplam İstihdam)}}{\text{(Kurumsal Olmayan Sivil Nüfus)}} \times 100$$

Yüksek istihdama katılım oranı ülke ekonomisinin pozitif olarak değerlendirilmesine yol açmasına rağmen, bu gösterge tek başına yeterli değildir. İstihdam oranının değerlendirilmesinde ücretler, çalışma saatleri, kayıt dışı istihdam , eksik istihdam ve çalışma saatleri de önemlidir.

Düşük istihdama katılım oranı ise nüfusun ekonomik faaliyetlere katılmadığını, ekonominin ya yüksek işsizlik oranına ya da çok sayıda ekonomik anlamda aktif olmayan nüfusa sahip olduğunu gösterir.

İşteki durum: Ücretliler, kendi hesabına çalışanlar, işverenler ve ücretsiz aile işçileri olarak dört kategori altında toplanan işteki durum, işgücü piyasasının dinamiklerini ve ülke ekonomisinin gelişimini gösterir. Gelişen bir ülkede genel olarak beklenen tarım sektöründen sanayi ve hizmet sektörlerine geçişle birlikte, ücretli ve maaşlı çalışanların sayısındaki artış; kendi hesabına ve ücretsiz aile işçisi olarak çalışan sayısındaki azalıştır. İktisadi faaliyetlere göre istihdam: Bu gösterge istihdamın hangi ekonomik faaliyetlerde yer aldığının ifadesidir. İstihdam genelde tarım, sanayi ve hizmetler olarak üç temel iktisadi faaliyete ayrılır. Bu gösterge toplam istihdamın sektörlere göre oransal dağılımını gösterir. Böylelikle sektörlere göre ekonomik gelişmeyi veya daralmayı, trendleri, gelişmiş ve gelişmekte olan ülke ekonomileri arasındaki seviye farkını ortaya koyar. Sektörel istihdam akışları verimlilik analizlerinde çok önemli yer teşkil eder. Toplam verimliliğin artması için, istihdamın daha az verimliliğe sahip sektörlerden daha yüksek verimliliğe sahip sektörlere geçmesi gerekir.

Avrupa Topluluğu Ekonomik Faaliyetlerin İstatistiki Sınıflaması (NACE) Rev2.0 esas olmak üzere aşağıda yer alan sektörler kapsamı oluşturmaktadır.

A	Tarım, ormancılık ve balıkçılık
B	Madencilik ve Taş ocakçılığı
C	İmalat
D	Elektrik, gaz, Buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı
E	Su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri
F	İnşaat
G	Toptan ve perakende ticaret; motorlu kara taşıtlarının ve motosikletlerin onarımı
H	Ulaştırma ve depolama
I	Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri
J	Bilgi ve iletişim
K	Finans ve sigorta faaliyetleri
L	Gayrimenkul faaliyetleri
M	Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetleri
N	İdari ve destek hizmet faaliyetleri
O	Kamu yönetimi ve savunma
P	Eğitim
Q	İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri
R	Kültür, sanat eğlence, dinlence ve spor
S	Diğer hizmet faaliyetleri
T	Hanehalklarının İşverenler Olarak Faaliyetleri: Hanehalkları Tarafından Kendi Kullanımlarına Yönelik Olarak Ayrım Yapılmamış Mal ve Hizmet Üretim Faaliyetleri
U	Uluslar arası Örgütler ve Temsilciliklerinin Faaliyetleri

Mesleklere göre istihdam: Meslek sınıflaması olarak kullanılan Türk Meslekler Sözlüğü, Uluslar arası Çalışma Örgütünün ISCO-88 Uluslararası Standart Meslek Sınıflandırma Sistemi esaslarına göre hazırlanan ve meslek sınıflandırma sistemi içinde yer alan meslek unvanlarını, özetlenmiş meslek tanımlarını ve meslek kodlarını kapsayan bir sözlüktür.

Meslek sınıflaması dört rakamlı kodlanmış olup 9 ana grup altında toplanmaktadır. Ana grupların altında 2 basamaklı alt gruplar, alt grupların altında 3 basamaklı meslek grupları ve meslek gruplarının da altında 4 ve 6 basamaklı meslekler yer almaktadır. Bu gösterge özellikle farklı işgücü piyasalarında arz ve talep dengesizliklerin analizinde çok önemlidir. Karar vericiler ve politika yapıcıların ekonomik ve sosyal politikaların formüle edilmesinde ve işgücü, öğretim ve mesleki eğitimin planlanarak uygulanmasında, yürütülmesinde istihdamın mesleklere göre dağılımı önem arz etmektedir.

Kayıt dışı istihdam: Referans haftasında yaptığı işten dolayı herhangi bir sosyal güvenlik kuruluşuna kayıtlı olmayanlardır.

Kayıt dışı istihdam oranı: Bu gösterge kayıt dışı istihdamın toplam istihdam içindeki oranı olarak hesaplanmaktadır. Oranın büyüklüğü çalışma hayatının sosyal güvenceden uzaklığı hakkında bilgi verir.

$$\textit{Kayıtdışı istihdam Oranı} = \frac{\text{(Kayıtdışı İstihdam)}}{\text{(Toplam İstihdam)}} \text{X100}$$

İşsiz: İşsiz çalışma yaşında olup, işi olmayan, aktif olarak iş arayan ve çalışmaya hazır kesimi ifade eder. Referans dönemi içinde istihdam halinde olmayan (kâr karşılığı, yevmiyeli, ücretli ya da ücretsiz olarak hiç bir işte çalışmamış ve böyle bir iş ile bağlantısı da olmayan) kişilerden iş aramak için son üç ay içinde iş arama kanallarından en az birini kullanmış ve 2 hafta içinde işbaşı yapabilecek durumda olan tüm kişiler işsiz nüfusa dâhildirler. Ayrıca, üç ay içinde başlayabileceği bir iş bulmuş ya da kendi işini kurmuş ancak işe başlamak ya da işbaşı yapmak için çeşitli eksikliklerini tamamlamak amacıyla bekleyenler de işsiz nüfus kapsamına dahildirler.

İşsizlik oranı: İşgücü piyasasının en çok bilinen ve medya tarafından da üzerine en çok değinilen göstergesi işsizlik oranıdır. Toplam işsiz sayısının işgücü arzına oranıdır. İşsizliğin değerlendirilmesinde toplam işsizlik oranı tek başına yeterli olmaz. Gelecek planlaması için genç işsizlik ve uzun süreli işsizlik oranlarının da ayrıca dikkate alınması gerekir.

$$\textit{İşsizlik Oranı} = \frac{\text{(İşsiz)}}{\text{(İşgücü arzı (istihdam+işsiz))}} \text{ x 100}$$

Genç işsizlik: Gelişmişlik seviyesine bakmaksızın bir çok ülkede genç işsizliği en önemli politika konusu olarak değerlendirilir. Bu kavramda genç 15-24 yaş grubunu ifade eder.

Uzun süreli işsizlik: Kısa süreli işsizlik; işsizlik ödenekleri, daha önce yapılan tasarruflar veya aile üyelerinin desteği ile yönetilebilir. İşsizliği süresin uzadıkça ekonomik yıkıma yol açar. Bir yıldan fazla süreli işsizlik olarak tanımlanan uzun süreli işsizliğin değerlendirilmesinde iki ölçüt önemlidir.

Toplam işgücü içinde uzun süreli işsizlerin oranı

Uzun dönemli işsizlik indeksi olarak tanımlanan bir yıldan fazla süredir işsiz olanların toplam işsizlik içindeki oranı

İşgücü dışı (İnaktif) nüfus: İşsiz veya istihdamda bulunmayan kurumsal olmayan çalışma çağındaki nüfustur. bu gösterge, özellikle kişilerin neden işgücü içinde yer almadıklarını açıklamaları bakımından çok önemlidir. Kişiler, çeşitli nedenlerle işgücü piyasası içinde yer almayabilirler. Çalışmak istedikleri halde kendilerine uygun iş bulamayacakları gibi düşüncelerle iş aramayan kesim potansiyel işsiz olmaları nedeniyle işgücü piyasasını yakından ilgilendiren kavramdır.

İşgücüne dahil olmayanlar aşağıdaki gruplara ayrılmıştır.

1**. İş aramayıp çalışmaya hazır olanlar:** Çeşitli nedenlerle iş aramayıp, ancak 2 hafta içinde işbaşı yapmaya hazır olduğunu belirten kişilerdir.

1.1. ***İş bulma ümidi olmayanlar:*** Daha önce ii aradığı halde bulamayan veya kendi vasıflarına uygun bir iş bulabileceğine inanmadığı için iş aramayan ancak işbaşı yapmaya hazır olduğunu belirten kişilerdir.

1.2. ***Diğer:*** Mevsimlik çalışma, ev kadını olma, öğrencilik, irad sahibi olma, emeklilik ve çalışamaz halde olma gibi nedenlerle iş aramayıp ancak işbaşı yapmaya hazır olduğunu belirten kişilerdir.

2. **Mevsimlik çalışanlar:** Mevsimlik çalışması nedeniyle iş aramayan ve işbaşı yapmaya hazır olmayan kişilerdir.

3. **Ev işleriyle meşgul:** Kendi evinde ev işleriyle meşgul olması nedeniyle iş aramayan ve işbaşı yapmaya hazır olmayan kişilerdir.

4. **Eğitim/Öğretime devam ediyor:** Bir öğrenim kurumuna, kursa vb. devam etmesi nedeniyle iş aramayan ve iş başı yapmaya hazır olmayan kişilerdir.

5**. Emekli:** Bir sosyal güvenlik kuruluşundan emekli olduğu için iş aramayan ve iş başı yapmaya hazır olmayan kişilerdir.

6. **Çalışamaz halde:** Bedensel özür, hastalık veya yaşlılık nedeniyle iş aramayan ve iş başı yapmaya hazır olmayan kişilerdir.

7. **Diğer:** Ailevi ve kişisel nedenler ve bunun dışındaki diğer nedenler ile iş aramayan ve iş başı yapmaya hazır olmayan kişilerdir.

$$\textit{İşgücü Dışı Nüfus Oranı} = \frac{(\text{Kurumsal Olmayan Sivil Nüfus-(İstihdam+İşsiz)})}{(\text{Kurumsal Olmayan Sivil Nüfus})} \text{X100}$$

Eğitim durumu: 6 ve yukarı yaştaki tüm fertlerin eğitim durumları hakkındaki bilgiler Uluslararası Standart Eğitim Sınıflaması (ISCED,1997) uygun olarak sınıflandırılmaktadır, ana grupla aşağıdadır

1. Okuma yazma bilmeyen
2. Okuma yazma bilip bir okul bitirmeyen
3. İlkokul
4. İlköğretim
5. Ortaokul veya mesleki ortaokul
6. Genel Lise
7. Mesleki veya teknik lise
8. Yüksek öğretim

Açık İş: Kuruma işverenlerden intikal eden işçi istemi. (İŞKUR)
Açık İş: İşveren tarafından hemen veya yakın gelecekte doldurulmak istenen ve işverenin işyeri dışından uygun bir adayın bulunması için aktif adımları attığı yeni yaratılan, boş veya boşalacak iştir. (EUROSTAT) . Bu tanıma göre açık iş muhakkak işyeri dışına açılmalıdır.

Açık İş Oranı: Açık olan toplam pozisyonların oranını ölçer ve şu şekilde hesaplanır.

$$\textit{Açık İş Oranı} = \frac{\text{(Açık İşlerin Sayısı)}}{\text{(Açık İşlerin Sayısı+Çalışanların Sayısı)}} \times 100$$

İşe Yerleştirme: İş arayanların kurumca işe yerleştirilmesi (İŞKUR)

İşe Yerleştirme: Bir işyerinde bir kişinin açık olan işe atanmasıdır. (EUROSTAT)

Beceri: Eğitim, öğretim ve deneyimin ürünü olan beceri, ilişkin olduğu konudaki bilgiyle bir araya geldiği zaman uzman kişinin niteliğini oluşturur. Beceri, genel olarak iş ve görevleri başarabilmek için gerekli olan sistematik zihinsel ve fiziksel eylemleri, yatkınlıkları, etkinlikleri ifade eder.

Beceri Eksiği: İşgücünün sahip olduğu genel uzmanlığın işin gerekleriyle uyuşmazlığıdır.
Beceri İhtiyacı: Belirli bir organizasyon, sektör veya ulusal ekonomide, farklı türdeki faaliyet, iş veya mesleki rol için gereksinim duyulan beceridir.

Beceri Açığı: Beceri açığının yapısı ve düzeyini belirtir. İşgücü piyasasında becerili işgücüne ihtiyacın, mevcut işgücü arzından ne kadar fazla olduğunu gösterir. Dünyanın birçok ülkesinde işgücü piyasaları, artan işsizlik, yetersiz eğitilmiş personel, ekonomik ve teknolojik koşulların hızla değişmesi ve bu değişime ayak uydurma güçlükleri gibi sorunlarla karşı karşıyadır. Beceri açığının nedenleri arasında, (1) iş gereksinimleriyle karşılaştırıldığında yetersiz kalan ehliyetler, (2) ehliyetlerle karşılaştırıldığında yetersiz kalan işler, (3) işsizlik, gizli işsizlik, (4) sayısal olarak becerili işçi açığı yer alır.

İşe Yerleştirme Oranı: Açık işlere yerleştirilen kişi sayısını ifade eder ve şu şekilde hesaplanır.

$$\textit{İşe Yerleştirme Oranı} = \frac{\text{(İşe Yerleştirilen Sayısı)}}{\text{(Açık İş Sayısı)}} \times 100$$

Net İstihdam Değişim Oranı: İstihdam değişimini açıklar ve şu şekilde hesaplanır.

$$\textit{Net İstihdam Değişim Oranı} = \frac{\text{(Alınan Eleman Sayısı-Çıkarılan Eleman Sayısı)}}{\text{(Toplam Çalışan Sayısı)}} \times 100$$

Temininde güçlük çekilen meslekler: İşverenler açık işlerini istedikleri becerilere sahip çalışanlarla doldurmadıkları takdirde, bu durumu temininde güçlük çekilen meslekler veya beceri eksiği açık işler olarak ifade ederler.

Yaş bağımlılık oranı : 0-14 ve 65 ve daha yukarı yaştaki nüfusun, 15-64 yaş grubundaki nüfusa oranın yüzde olarak ifadesidir.

$$\textit{Yaş Bağımlılık Oranı} = \frac{\text{(0-14 yaş nüfusu + 65 yaş nüfus)}}{\text{(15-64 yaş nüfus)}} \times 100$$

Bölgesel Gayri Safi Katma Değer (GSKD): Bir bölgede yerleşik ekonomik birimlerin belli bir dönemde bu bölgedeki ekonomik faaliyetleri sonucunda ürettikleri mal ve hizmetlerin (çıktı) değerinden, bu üretimde bulunabilmek için kullandıkları mal ve hizmetler (ara tüketim) değerinin çıkarılması sonucu elde edilen değerdir.

Kişi Başı Bölgesel Gayri Safi Katma Değer: Cari fiyatlarla bölgesel gayri safi katma değerin yıl ortası bölge nüfus tahminine bölünmesi ile TL cinsinden kişi başı bölgesel gayri safi katma değer elde edilir. Hesaplanan bu değerin ithalat ağırlıklı ortalama dolar kuruna bölünmesi ile dolar değeriyle kişi başı bölgesel gayri safi katma değere ulaşılmaktadır.

Girişim: Yasal birimlerin oluşturduğu en küçük özellikle mevcut kaynaklarının tahsisi için belirli derecede karar alma özerkliğini kullanarak, mal ve hizmet üreten bir organizasyon birimidir. Girişim, bir veya birden fazla yerde, bir veya birden fazla faaliyet yürütebilir.
Yerel birim: Coğrafi olarak tanımlanan bir yere yerleşmiş girişim veya onun bir parçasıdır.

Ekonomik faaliyet, coğrafi olarak tanımlanan bu yerde veya bu yerden tek ve aynı girişim için bir veya daha fazla kişinin çalışması halinde yürütülür.

Ek 4- Ek Tablolar

Tablo1:Nüfus ve Konut Araştırması Kapsamında İl Düzeyinde Temel İşgücü Göstergeleri*

İl	15 ve daha yukarı yaştaki nüfus	İşgücü	İstihdam	İşsiz	İşgücünde olmayan nüfus	İşgücüne katılım oranı (%)	İstihdam oranı (%)	İşsizlik oranı (%)
Toplam	**55 639**	**26 420**	**24 320**	**2 100**	**29 219**	**47,5**	**43,7**	**7,9**
Adana	1 536	671	595	77	864	43,7	38,7	11,4
Adıyaman	408	211	187	23	197	51,7	46,0	11,1
Afyonkarahisar	530	250	237	13	281	47,1	44,7	5,1
Ağrı	333	163	151	12	170	49,0	45,5	7,2
Amasya	255	124	116	7	131	48,5	45,6	6,0
Ankara	3 794	1 691	1 570	121	2 103	44,6	41,4	7,1
Antalya	1 559	835	790	45	723	53,6	50,7	5,4
Artvin	134	78	73	5	56	58,3	54,7	6,0
Aydın	794	391	359	33	403	49,2	45,1	8,3
Balıkesir	942	459	426	33	483	48,7	45,2	7,2
Bilecik	163	76	72	4	87	46,7	44,2	5,3
Bingöl	182	86	78	8	95	47,5	43,1	9,3
Bitlis	208	103	91	11	106	49,2	43,7	11,1
Bolu	223	105	99	6	118	47,1	44,4	5,7
Burdur	201	103	97	6	98	51,3	48,2	5,9
Bursa	2 045	985	916	69	1 060	48,2	44,8	7,0
Çanakkale	408	204	195	8	204	49,9	47,8	4,2
Çankırı	140	69	65	3	71	49,0	46,6	5,0
Çorum	415	193	183	10	221	46,6	44,1	5,3
Denizli	733	384	360	23	350	52,3	49,1	6,1
Diyarbakır	995	402	347	55	592	40,4	34,9	13,8
Edirne	335	188	177	11	147	56,2	52,9	5,9
Elazığ	418	178	159	19	241	42,5	38,0	10,6
Erzincan	167	79	74	5	88	47,4	44,4	6,4
Erzurum	549	259	242	17	290	47,2	44,1	6,6
Eskişehir	634	265	247	18	369	41,8	39,0	6,6
Gaziantep	1 134	497	460	38	637	43,9	40,5	7,6
Giresun	336	166	153	14	169	49,6	45,4	8,3
Gümüşhane	100	45	41	4	55	45,0	41,2	8,5
Hakkari	174	72	62	9	102	41,2	35,8	13,0
Hatay	1 035	474	423	51	560	45,8	40,9	10,8
Isparta	327	163	152	12	164	50,0	46,4	7,1
Mersin	1 241	570	517	54	671	46,0	41,6	9,4
İstanbul	10 368	4 983	4 565	418	5 384	48,1	44,0	8,4
İzmir	3 173	1 477	1 330	147	1 696	46,6	41,9	9,9
Kars	211	108	102	6	102	51,4	48,3	6,0
Kastamonu	292	161	156	6	131	55,2	53,3	3,5
Kayseri	917	396	368	28	522	43,1	40,1	7,0

İl	15 ve daha yukarı yaştaki nüfus	İşgücü	İstihdam	İşsiz	İşgücünde olmayan nüfus	İşgücüne katılım oranı (%)	İstihdam oranı (%)	İşsizlik oranı (%)
Kırklareli	284	153	140	13	131	54,0	49,4	8,4
Kırşehir	173	80	75	6	93	46,5	43,1	7,3
Kocaeli	1 208	555	502	53	653	45,9	41,5	9,5
Konya	1 493	683	649	33	811	45,7	43,5	4,9
Kütahya	453	207	195	12	246	45,6	43,0	5,9
Malatya	556	251	230	21	305	45,2	41,4	8,4
Manisa	1 048	546	520	26	502	52,1	49,6	4,8
K.Maraş	726	335	307	28	391	46,1	42,2	8,4
Mardin	471	198	177	20	274	41,9	37,6	10,3
Muğla	669	365	343	22	303	54,6	51,3	6,1
Muş	248	125	115	10	123	50,3	46,3	8,1
Nevşehir	215	115	110	5	100	53,4	51,1	4,3
Niğde	244	129	122	7	115	52,9	49,8	5,8
Ordu	551	299	282	16	252	54,2	51,3	5,4
Rize	253	120	108	13	132	47,6	42,6	10,5
Sakarya	678	309	281	27	370	45,5	41,5	8,8
Samsun	960	472	434	38	488	49,2	45,2	8,0
Siirt	185	79	73	7	106	42,9	39,2	8,6
Sinop	164	81	77	4	83	49,6	47,1	4,9
Sivas	474	209	194	15	265	44,1	40,9	7,4
Tekirdağ	647	341	317	24	306	52,7	49,0	6,9
Tokat	453	218	207	11	235	48,1	45,6	5,2
Trabzon	592	305	281	24	288	51,4	47,4	7,8
Tunceli	72	40	35	5	32	55,1	48,2	12,5
Şanlıurfa	988	447	400	46	542	45,2	40,5	10,4
Uşak	269	144	132	12	125	53,6	49,1	8,4
Van	638	276	249	27	362	43,2	39,0	9,8
Yozgat	347	171	159	12	176	49,4	45,9	7,0
Zonguldak	488	238	220	17	251	48,7	45,1	7,3
Aksaray	273	147	139	8	126	53,8	51,0	5,3
Bayburt	58	33	32	2	25	57,4	54,5	4,9
Karaman	176	88	81	6	88	49,9	46,4	7,1
Kırıkkale	**216**	**84**	**75**	**9**	**132**	**38,8**	**34,8**	**10,3**
Batman	314	128	112	16	186	40,8	35,7	12,6
Şırnak	260	109	93	17	150	42,1	35,7	15,3
Bartın	150	74	69	5	77	49,0	45,7	6,9
Ardahan	80	50	47	3	31	61,7	58,2	5,7
Iğdır	125	71	66	5	54	56,8	52,6	7,3
Yalova	163	76	69	8	87	46,8	42,0	10,2
Karabük	178	73	67	6	105	40,9	37,4	8,6
Kilis	85	43	41	2	42	50,7	47,9	5,5
Osmaniye	343	148	132	16	194	43,3	38,6	10,9
Düzce	262	141	130	11	121	53,6	49,4	7,8

Kaynak:TÜİK *(2 Ekim 2011 itibariyle)

İLLERİN SOSYO-EKONOMİK GELİŞMİŞLİK SIRALAMASI (SEGE-2011)					
İL KODU	İLLER	SEGE 2011 Sırası	İL KODU	İLLER	SEGE 2011 Sırası
TR100	İstanbul	1	TRB11	Malatya	42
TR510	Ankara	2	TR332	Afyon	43
TR310	İzmir	3	TR905	Artvin	44
TR421	Kocaeli	4	TRA12	Erzincan	45
TR611	Antalya	5	TR631	Hatay	46
TR411	Bursa	6	TR821	Kastamonu	47
TR412	Eskişehir	7	TR813	Bartın	48
TR323	Muğla	8	TR722	Sivas	49
TR211	Tekirdağ	9	TR833	Çorum	50
TR322	Denizli	10	TR823	Sinop	51
TR424	Bolu	11	TR903	Giresun	52
TR212	Edirne	12	TR633	Osmaniye	53
TR425	Yalova	13	TR822	Çankırı	54
TR222	Çanakkale	14	TR712	Aksaray	55
TR213	Kırklareli	15	TR713	Niğde	56
TR621	Adana	16	TR832	Tokat	57
TR721	Kayseri	17	TRB14	Tunceli	58
TR422	Sakarya	18	TRA11	Erzurum	59
TR321	Aydın	19	TR632	Kahramanmaraş	60
TR521	Konya	20	TR902	Ordu	61
TR612	Isparta	21	TR906	Gümüşhane	62
TR221	Balıkesir	22	TRC13	Kilis	63
TR331	Manisa	23	TRA13	Bayburt	64
TR622	Mersin	24	TR723	Yozgat	65
TR334	Uşak	25	TRC12	Adıyaman	66
TR613	Burdur	26	TRC22	Diyarbakır	67
TR413	Bilecik	27	TRA22	Kars	68
TR812	Karabük	28	TRA23	Iğdır	69
TR811	Zonguldak	29	TRC32	Batman	70
TRC11	Gaziantep	30	TRA24	Ardahan	71
TR901	Trabzon	31	TRB13	Bingöl	72
TR522	Karaman	32	TRC21	Şanlıurfa	73
TR831	Samsun	33	TRC31	Mardin	74
TR904	Rize	34	TRB21	Van	75
TR423	Düzce	35	TRB23	Bitlis	76
TR714	Nevşehir	36	TRC34	Siirt	77
TR834	Amasya	37	TRC33	Şırnak	78
TR333	Kütahya	38	TRA21	Ağrı	79
TRB12	Elazığ	39	TRB24	Hakkari	80
TR715	Kırşehir	40	TRB22	Muş	81
TR711	**Kırıkkale**	**41**			

Ek 4a- Arz Tabloları
Ek 4b- Talep Tabloları